

LISTOPAD 2016

LISTY

UNIVERZITY OBRANY

Univerzita
obraný

**Etický
kodex**

**Izrael
z okna
laboratoře**

**Výcvik
v poli**

**Rotný
Martinka
na vítězné
vlně**

**Inaugurace
rektora**

**ZDOLEJTE SVŮJ
LA MANCHE**

PŘÍLEŽITOST PRO STŘEDOŠKOLÁKY

**Vyber si svoji životní cestu
Studuj na Univerzitě obrany**

**Nabízíme Ti perspektivní vzdělání v manažérských,
technických a zdravotnických oborech
a jistotu budoucího zaměstnání**

**Využij možnosti souvislého pětiletého nebo šestiletého
magisterského studia a staň se důstojníkem
Armády České republiky!**

www.unob.cz/uchazec

LISTY UNIVERZITY OBRANY

OBSAH

- 2** Nástup a imatrikulace
- 3** Inaugurace rektora-velitele
- 4** Výcvik v poli
- 8** Etický kodex
- 10** Izrael z okna laboratoře
- 12** V zemi plné rozdílů a rozmanitostí
- 16** Zdolejte svůj Lan Manche
- 20** Rotný Martinka na vítězné vlně
- 22** Bezpečnost při práci s jeřáby
- 23** Karetní zápočet
- 25** Přednáška Hynka Kmoníčka
- 27** Cvičení Tobruq Legacy
- 29** Pojmy z nového občanského zákoníku
- 30** Pamětní síň Jana Buly
- 32** Brněnská kulturní scéna

EDITORIAL

Začal nový akademický rok. Studenti se vrátili z prázdnin, letního vojenského výcviku i z nejrůznějších odborných stáží. A na Univerzitě obrany se rozběhl každoroční kolotoč zápisů do studia, imatrikulací studentů prvních ročníků, vojenské přísahy, slavnostních nástupů, vědeckých konferencí a dalších a dalších aktivit, které se opakují každý rok. Naskytlo se i několik událostí, které se neopakují tak často, jako například inaugurace rektora-velitele či přednáška ředitele Zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky.

Akademický rok na Univerzitě obrany vždy běží ve dvou pomyslných liniích. Jedna je zabezpečování činností nezbytných pro stávající akademický rok, který 1. září začal, a druhá linie je již příprava na akademický rok, který začne přesně o rok později. Takže během podpory adaptace studentů prvních ročníků na nové prostředí se zároveň připravujeme na přijetí studentů, kteří se do tohoto procesu zapojí až za dvanáct měsíců. Pro akademické pracovníky to znamená neustálou aktualizaci přednášek a studijních materiálů. Zatímco přednášejí pro letošní studenty, již přemýšlí, jak přednášku upravit a vylepšit pro studenty, kteří budou ve stejných lavicích sedět příští rok. V neakademické sféře tento souběh představuje zápisy nových studentů ke studiu, vydávání průkazek ke vstupu, registrace do knihovny a zároveň příprava přijímacího řízení na další akademický rok, zajišťování dostatečných ubytovacích kapacit apod.

V současnosti se ve všech pádech skloňuje kvalita výuky jako jeden z nejdůležitějších parametrů vysoké školy. Doufejme tedy, že všechny činnosti nyní probíhající i ty do budoucna připravované naplní právě zmíněnou charakteristiku tak, aby současní studenti byli motivováni studium úspěšně dokončit a noví zájemci si nyní podali přihlášku ke studiu a příští rok pak byli těmi novými studenty, na které se teď celá škola připravuje.

Čtvrtletník Univerzity obrany

Ročník 13 / číslo 1
akademický rok 2016/2017

Vydavatel
Univerzita obrany
Kounicova 65, 662 10 Brno
IČ: 60162694
www.unob.cz

Redakce
Skupina vnějších vztahů UO
Kounicova 65, 662 10 Brno
Telefon: 973 443 203
Fax: 973 442 160
E-mail: listy@unob.cz

Vedoucí redaktor
Mgr. Viktor Sliva
victor.sliva@unob.cz

Redakční rada
předsedkyně
Ing. Hana Vlachová, Ph.D.
místopředseda
Dr. Miloš Dyčka, CSc.

Grafická úprava a zlom
Marek Sobola
Vydavatelské oddělení UO

Tisková příprava a tisk
Odbor prezentační a produkční
Vojenský historický ústav
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6

V jednotkách ozbrojených sil
rozšiřuje OPP VHU a UO

Evidenční číslo
MK ČR E 15403

Uzávěrka čísla: 10. 11. 2016

Číslo 1 vyšlo: 25. 11. 2016

Nástup a imatrikulace odstartovaly nový akademický rok

Viktor Sliva

Hned první říjnový pracovní den se příslušníci i občanští zaměstnanci Univerzity obrany sešli na slavnostním nástupu, který symbolicky otevřel akademický rok 2016/2017, v pořadí třináctý od ustavení této jediné vojenské vysoké školy v České republice. Ceremoniálu předcházely imatrikulace nových studentů pětiletého magisterského a dvouletého navazujícího magisterského studia, které proběhly na konci předcházejícího týdne.

Na tribuně tentokrát během nástupu doplnili zástupce vedení školy a představitele partnerských spolků a organizací válečných veteránů také účastníci 31. kurzu Generálního štábu. Kancléř Miloš Dyčka v úvodu představil novým studentům hlavní funkcionáře univerzity a poté se slova ujal rektor-velitel UO brigádní generál Bohuslav Příkryl, který se nejprve vrátil k nedávnému Dni české státnosti a s posluchači se podělil o svůj vlastní názor na odkaz, jenž příslušníkům ozbrojených sil zanechal kníže Václav.

Dále se generál Příkryl věnoval výsledkům intenzivních jednání, která v průběhu uplynulých tří let probíhala na úrovni vedení rezortu Ministerstva obrany a Generálního štábu AČR a která přinesla dvě významná rozhodnutí o budoucnosti školy: „Byla potvrzena opodstatněnost existence Univerzity obrany jako nezastupitelné instituce zabezpečující přípravu a vzdělávání personálu ozbrojených sil a byly stanoveny parametry dalšího směřování Univerzity obrany.“ V souvislosti s nedávným přijetím novely zákona o vysokých školách a vydáním prováděcích nařízení byla umocněna míra konkurence mezi vysokými školami, přičemž zvláště velké nároky jsou a budou v tomto smyslu kladeny na kvalitu vnitřního prostředí Univerzity obrany. „Každý z nás musí pochopit pravdu. Student Univerzity obrany, především vojenský student, není naším zákazníkem, ale rozhodujícím předmětem zájmu a integrujícím prvkem úsilí všech vědecko-pedagogických pracovníků, příslušníků velitelského sboru a servisních pracovníků školy,“ uvedl rektor-velitel.

Jedním z měřítek úspěšnosti každé školy je uplatnění a působení jejich absolventů v praxi. Proto v průběhu nástupu ke stávajícím studentům Univerzity obrany promluvila také její absolventka nadrotmistryně Nikola Hájková z Veli-

telství ochranné služby Vojenské policie Praha, která na začátku července úspěšně zdolala kanál La Manche.

Uvedené vlastnosti prokázaly v potřebné míře více než tři stovky absolventů základního výcviku, kteří v průběhu uplynulých dvou měsíců prošli základním výcvikem ve Vyškově a splnili tak nezbytnou podmínku k zahájení studia.

Krátce před nástupem přivítali nové studenty brněnských fakult na akademické půdě v rámci obřadu imatrikulace jejich představitelé – nedávno jmenovaný děkan Fakulty vojenských technologií plukovník Martin Macko a za Fakultu vojenského leadershipu děkan plukovník gšt. Vladan Holcner, který nastínil specifikum studia na vojenské škole: „Kromě prostého skládání zkoušek a zápočtů a respektování vnitřních předpisů a norem naší alma mater se od Vás jako studentů vojenského studia očekává respektování vojenských předpisů a zaujímání takových postojů a takové jednání, jež budou odrážet Vaši souměřitost s armádou našeho státu a jež budou hodny důstojnosti vojenského povolání, důstojnosti služby naší vlasti ve vojenském stejnokroji.“ Ve dvou dalších běžících imatrikulacích zahájili své navazující studium také loňští absolventi bakalářského stupně, kteří budou v příštích dvou letech usilovat o inženýrský titul.

Rektor-velitel Univerzity obrany podruhé převzal rektorský řetěz

Viktor Sliva

Ve středu 2. listopadu byl v aule Právnické fakulty Masarykovy univerzity slavnostně inaugurován pro své druhé funkční období rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál prof. Ing. Bohuslav Příkryl, Ph.D. Ceremoniálu byli přítomni náměstci ministra obrany Alena Netolická a Jakub Landovský, zástupce náčelníka generálního štábu generálmajor Petr Mikulěnka a další funkcionáři resortu ministerstva obrany, představitelé státní správy a samosprávy, rektori a prorektoři vysokých škol, zástupci partnerských spolků a akademické obce univerzity.

Brigádní generál Bohuslav Příkryl byl 16. března letošního roku zvolen Akademickým senátem UO za kandidáta na rektora a prezident republiky jej do této funkce jmenoval 12. května na druhé funkční období, které trvá od 1. srpna letošního roku do 31. července 2020. Tato fakta uvedl v úvodu slavnostní inaugurace předseda Akademického senátu UO profesor MUDr. Jiří Kassa, CSc., který generála Příkryla po pronesení rektorského slibu dekoroval rektorským řetězem.

„Mým osobním záměrem do budoucna je dokázat, že Univerzita obrany bude prestižní, sebevědomá, svých tradic si

vážící instituce, ale i moderní, inspirativní a otevřená univerzita schopná vnímat a vstřebávat nové trendy a přístupy. Univerzita vnitřně konsolidovaná a s příznivou atmosférou umožňující komunikaci a výměnu názorů, které se mohou tříbit jen v otevřené diskuzi, ale i univerzita dlouhodobě názorově stabilní a pevná ve svých postojích,“ uvedl rektor-velitel Bohuslav Příkryl ve své inaugurační řeči.

Součástí ceremoniálu bylo také představení nového vedení Univerzity obrany, tedy prorektorů, kvestora a zástupce rektora. „Univerzita obrany má dnes vynikající renomé nejen v oblasti přípravy vojenských profesionálů, ale také zaujímá a úspěšně obhájuje svou významnou a nepřehlédnutelnou pozici mezi ostatními vysokými školami,“ uvedla pak ve svém projevu náměstkyně ministra obrany Alena Netolická, která rovněž ocenila působení generála Příkryla ve funkci rektora-velitele během jeho prvního funkčního období.

Rektor „domácí“ Masarykovy univerzity a místopředseda České konference rektorů pro oblast vzdělávání poté v krátkém vystoupení vyzdvihl fakt, že Univerzita obrany přináší do akademické obce vojenské cti – přímost, loajalitu a statečnost. „Také bych chtěl ocenit to, jak Univerzita obrany tyto vlastnosti a zodpovědnost vůči státu dokáže spojovat s principy akademické svobody, která je nezbytnou podmínkou pro jakoukoli akademickou tvůrčí činnost,“ řekl Mikuláš Bek. Ceremoniál slavnostní inaugurace uzavřela studentská hymna Gaudeamus igitur.

První ročník v poli

des. Terézia Ráchelová
Foto: Viktor Sliva

Dne 8. srpna jsme se z učeben Univerzity obrany v Brně přesunuli do areálu Vojenské akademie Vyškov, kde jsme strávili sedm týdnů. Zde jsme se snažili získat zápočty ze dvou předmětů, Příprava v poli 1 a Aplikované vojenské technologie.

První týden byl zaměřený na předmět Aplikované vojenské technologie. Přípravy pro nás byly ukázky nočního vidění, Bojového vozidlového informačního systému, Automatizovaného systému velení a řízení a nejzajímavější prohlídka Centra simulačních a trenažerových technologií. Zde jsme měli jedinečnou příležitost seznámit se s možností výcviku osádek tanků T-72 M4CZ, BVP-2, kolových obrněných vozidel Pandur a se způsobem vedení výcviku jednotek pozemních sil do stupně rotních úkolových uskupení v rámci vedení bojové činnosti. Centrum

také zahrnuje cvičiště jízdy pod vodou, jež je jediné v AČR.

Druhý týden se k nám připojili zkušení instruktoři z vojenských útvarů z Tábora, Chrudimi a Prostějova. Ti nám následujících 5 týdnů předávali své zkušenosti z oblasti základních bojových drílů, řízení palby roje, zaujetí, budování a zajištění prostoru, vedení útoku a obrany, chemické přípravy a samozřejmě zdravotní přípravy. Další zajímavé přednášky, které jsme absolvovali, se týkaly plánovacího a rozhodovacího procesu velitele, topografie a topografických značek a úkolových sloves. Během těchto týdnů jsme navštívili autopark, překážkovou dráhu NATO a ženíjní cvičiště.

Na šestý týden připadlo přezkoušení z učiva, které jsme dosud probrali, a komplexní polní výcvik (KPV). Jeho zahájení se již tradičně neobešlo bez našeho oblíbeného „cigáňáku“, při kterém každé četě přidělení instruktoři kontrolovali věci potřebné ke třem dnům stráveným ve výcvikovém prostoru u Červeného domku. Při této kontrole se instruktoři ujistovali, zda máme sbalený veškerý materiál ze seznamu, který jsme předešlý týden obdrželi. Při shánění a balení těchto věcí jsme nesměli nic opomenout, jelikož každá zapomenutá věc třeba jen od jednoho člena čtyř byla trestem pro celou jednotku, takže jsme o víkend pečlivě potřebný materiál sháněli. Po úspěšném cigáňáku jsme si nastoupili po četách do řady a čekali na odběr stravy na celé tři dny strávené v lese. Poté jsme se konečně vydali směrem k Červenému domku.

Přesun se šel částečně takticky. Počasí připomínalo prodloužení léta a lépe by se snášelo u bazénu. Určené místo bylo vzdáleno pouze 5 kilometrů, přesto

byl přesun celkem náročný a vyčerpávající, k čemuž dopomohla i značná zátěž na zádech. Při přesunech je důležitá atmosféra v tvaru. Ta se vždy zlepší, když se někdo z nás ozve a zeptá se: „Zaspíváme si?“ Máme pár oblíbených písniček v repertoáru ještě z kurzu základní přípravy. V cílovém prostoru na nás čekali instruktoři, kteří pro nás připravovali přezkoušení, u některých disciplín testy. Jako první naši četu čekal písemný test z topografie, ke kterému jsme měli k dispozici mapy vojenského prostoru Dědice, topografické pravítko (vyčítač) a buzolu. Cílem tohoto testu bylo ověřování našich nabytých znalostí z přednášek z topografie, orientaci v prostoru, měření vzdáleností a azimutů a také určování MGRS souřadnic vyznačených bodů na mapě.

Po ukončení testu jsme se přesunuli k dalšímu stanovišti, kde probíhala zkouška z chemické přípravy. Tato zkouška se skládala z činností na povel plyn a plyn-postřik, což znamenalo, že jsme museli ve stanovený čas správným postupem splnit nasazení plynové masky a ochranné pláštěnky JP, která v boji zajišťuje ochranu před kapkami otravných látek a radioaktivními látkami. Tento úkol napovídá více o naší zručnosti a šikovnosti nežli o našich vědomostech a počítala se zde každá vteřina. Úkol se vyhodnocoval na škále od 1 do 4, přičemž čtyřka znamenala nesplněno a každý z nás si mohl zlepšit svou známku správným zodpovězením otázky týkající se varovných signálů. Po vyhodnocení zkoušky z chemické přípravy jsme se společně opakovaně učiva připravovali na poslední disciplínu, a to na přezkoušení z vojenské zdravotní přípravy. V prostoru byli rozmístěni dva zranění vojáci a my, rozdělení ve skupinkách po čtyřech, jsme museli zhodnotit, v jakém zdravotním stavu se nachází, a dle toho raněným poskytnout adekvátní první pomoc. Na stanovišti pro nás byly nachystané potřebné zdravotnické pomůcky, které jsou povinnou součástí

výbavy každého vojáka v boji. Mezi tyto pomůcky například patří turnikety, různé obvazy a dekompresní jehla. Úspěch v této disciplíně záležel na našich znalostech ze zdravotní přípravy, ale i na zručnosti, obratnosti a čase, neboť při záchranně života sehrává roli každá sekunda. Tato, pro většinu z nás nejdůležitější disciplína byla ukončena položením zraněného na nosítka. Po této poslední disciplíně jsme se přesunuli do lesa, kde jsme v průběhu celé noci zaujímali kruhovou obranu, plnili úkol a drželi hlídky s dvouhodinovou přestávkou na spánek.

Ráno v pět hodin jsme si opět sbalili veškerý materiál a přesunuli se na cestu, kde pokračoval náš další program - vedení útoku. Tentokrát jsme měli k této činnosti k dispozici obrněné transportéry Pandur a bojová vozidla pěchoty II, kterými jsme se přesouvali, vedli útok a poté se opět stáhli k vozidlům a přesunuli se do bezpečného prostoru. Odpoledne jsme

museli u Červeného domku podstoupit další test, a to o rozhodování ve stresové situaci a pod časovým tlakem. Test byl náročný na soustředění a pozornost, která po krátkém spánku a celém dni na slunci nefungovala tak, jak by měla. Následovalo procvičování útočných drillů, které trvalo do večera. Poté jsme na okraji lesa budovali okopy pro ležícího střelce, ve kterých jsme bránili stanovenou oblast. V průběhu noci byl několikrát vyhlášen bojový poplach a my jsme okamžitě museli útočit na nastroženého nepřítele nebo si nasazovat masky při chemickém poplachu.

Předposlední den před odjezdem nás čekaly ještě střelby, na kterých bylo 9 učebních úkolů, tři z nich stěžejní. Střelba ze samopalu vz. 58 z místa a za pohybu na pevné a mizivé cíle, kde jsme měli za úkol sestřelit minimálně 5 cílů a k tomu jsme měli 50 nábojů, střelba ze stejné zbraně z místa na pevné cíle se změnou poloh (vstoje, vysoký klek, nízký klek a vleže), kde jsme museli zasáhnout terče minimálně 15 ranami z 30 nábojů, a pistole vz. 82 z místa na pevné cíle se změnou poloh (vstoje, vysoký klek, nízký klek a vleže), kde jsme museli zasáhnout terče minimálně 10 ranami z 20 nábojů.

Celý výcvik byl dokončen ve čtvrtek 22. září vystěhováním z pokojů a rozkazem a pochvalou našeho velitele roty se slovy: „Polnímu výcviku a druhé školní rotě třikrát NAZDAR“ a celá rota z plných plic veliteli odpověděla: „Zdar, zdar, zdar.“

Mezinárodní vojensko-odborná konference „TAKTIKA 2016“

plk. doc. Ing. Jan Mazal, Ph.D.

Ve dnech 9. a 10. listopadu proběhla pod záštitou prvního zástupce náčelníka GŠ AČR a rektora-velitele UO mezinárodní vojensko-odborná konference „Taktika 2016“. Konferenci organizovala Katedra taktiky FVL UO v součinnosti s Mezinárodní platformou pro trendy a technologie v obraně a bezpečnosti (Future Forces Forum).

Cílem konference pořádané na téma „Rozvoj a implementace systému C4ISTAR v podmínkách AČR“ bylo prezentovat názory, poznatky a zkušenosti s implementací prvků systému do podmínek zejména pozemních sil AČR a navrhnout možnosti jeho dalšího rozvoje.

Jednání konference se účastnilo celkem 108 účastníků z různých úrovní velení AČR, včetně zástupců vzdělávacích institucí AČR, 8 zahraničních účastníků ze Švédska, Polska a Slovenské republiky a dále zástupci firem podílejících se na přípravě a průběhu konference.

Závěry přijaté během druhého dne konference byly zaslány kompetentním orgánům AČR k dalšímu využití. Z jednání bude organizátory konference zpracován sborník příspěvků v elektronické podobě, který bude distribuován všem účastníkům konference.

Univerzita obrany na veletrhu Gaudeamus

Viktor Sliva

Na stejný den, tedy na 1. listopad připadly současně dvě události, předznamenávající příští akademický rok na Univerzitě obrany. Na počátku uvedeného dne zahájila škola náborovou kampaň

uchazečů o studium a o osmé hodině ranní pak otevřela svou expozici na XXIII. ročníku Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus 2016. Vedle studijní nabídky připravila univerzita pro studenty také bohatý doprovodný program. Středoškoláci mohli kromě dynamických prezentací Commandos a Musado zhlédnout ukázky moderních ručních zbraní a pozemní kolové techniky AČR nebo si vyzkoušet jednu z disciplín zkoušky z fyzické zdatnosti v rámci přijímacího řízení do vojenského magisterského studia na Univerzitě obrany. Pro zájemce o studium byly připraveny také dvě přednášky.

Na stejný den, tedy na 1. listopad připadly současně dvě události, předznamenávající příští akademický rok na Univerzitě obrany. Na počátku uvedeného dne zahájila škola náborovou kampaň

Studenti Univerzity obrany přísahali v Praze

Army.cz

U příležitosti oslav 98. výročí vzniku samostatného československého státu za přítomnosti prezidenta republiky Miloše Zemana, ministra obrany Martina Stropnického, náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Josefa Bečváře a dalších vysokých státních a armádních představitelů složilo 28. října slavnostní přísahu na Hradčanském náměstí 326 studentů Univerzity obrany spolu s 514 novými příslušníky Armády České republiky.

Ministr Stropnický ocenil rozhodnutí rekrutů stát se vojáky. „Je to správné, čestné, zodpovědné a zavazující rozhodnutí a já vám za něj děkuji,“ řekl směrem k vojákům ministr Stropnický a dodal, že je to určitý mezník v životě, který změní jejich život, ale zasáhne i jejich rodiny a blízké. „Jejich podporu budete určitě potřebovat, a proto i jim patří moje uznání a díky, že jsou tu dnes s vámi a jsou na vás hrdí,“ dodal ministr.

Svobodník Jiří Vaníček studuje na Univerzitě obrany v Brně na Fakultě vojenského leadershipu. „V roce 2011 jsem začal studovat střední vojenskou školu v Moravské Třebové a po maturitě jsem chtěl dál pokračovat vojenským směrem, proto padla volba na Univerzitu obrany a určitě svého rozhodnutí nelituji,“ konstatuje svobodník Vaníček.

Uctění památky válečných veteránů

Viktor Sliva

společně s představiteli města, armády, odbojáři a skauty připomněli památku padlých válečných veteránů na čestném pohřebišti na Ústředním hřbitově.

Slavnostního nástupu v Kasárnách Šumavská se kromě příslušníků, studentů a zaměstnanců Univerzity obrany zúčastnili představitelé několika brněnských městských částí a partnerských občanských spolků a organizací válečných veteránů. Spolu s nimi byli přítomni i zástupci mladé generace – žáci a studenti brněnských základních a středních škol. Ty na začátku svého projevu oslovil rektor-velitel UO brigádní generál Bohuslav Příkryl, který dále připomněl historické souvislosti Dne veteránů a jeho význam pro dnešek.

V pátek 11. listopadu si Univerzita obrany připomněla Den válečných veteránů. Nejprve se v Kasárnách Šumavská uskutečnil slavnostní nástup a před polednem si zástupci vojenské vysoké školy

Etický kodex Univerzity obrany

Viktor Sliva

V souladu s posláním Univerzity obrany jako jednoho z vrcholných center vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti v České republice, které poskytuje stejné studijní a pracovní příležitosti všem svým studujícím i zaměstnancům ve shodě s jejich zařazením, bez ohledu na jejich národnost, rasu, pohlaví, původ, sexuální orientaci, kulturní odlišnost, rodinný stav, věk nebo náboženské vyznání, přijímají členové akademické obce a další zaměstnanci UO tento Etický kodex.

Etické desatero

1. Dodržuj zásady občanské a profesní etiky, buď příkladem pro své okolí
2. Cti vojenské a akademické hodnoty
3. Obhajuj svobodu poznávání, vyjadřování a myšlení
4. Poskytuj pravdivé a úplné informace
5. Přístupuj kriticky k výsledkům své práce i práce druhých
6. Trvale rozvíjej svou osobnost i své profesní kompetence
7. Nezneužívej svého postavení
8. Respektuj osobnostní práva druhých
9. Podporuj týmovou práci a dodržuj její zásady
10. Buď loajální a dbej na dobré jméno UO

Těmito slovy je v preambuli rozhodnutí rektora-velitele brigádního generála Bohuslava Příkryla uvedena do užívání etická norma, kterou se členové akademické obce a další zaměstnanci UO při plnění svých pracovních povinností a při reprezentaci univerzity přihlašují ke klíčovému vojenským, akademickým a organizačním hodnotám, přijatým UO jako vojenskou vysokou školou. Kodex po projednání Akademickým senátem a závodním výborem Základní organizace ČMOSA a po podepsání rektorem-velitelem nabyt účinnosti dnem 1. září 2016.

Okolnosti vzniku a přijetí kodexu osvětluje prorektor pro vzdělávání a záležitosti studentů docent Marek Sedlačík.

Red.: Proč byl EK přijat?

M.S.: Etický kodex UO byl přijat, protože jeho předchozí verze byla nevyhovující a roztržena po jednotlivých součástech UO. Nezahrnovala všechny příslušníky univerzity a neodpovídala ani nejnovějším trendům akademického života. Nový Etický kodex UO je nastaven tak, aby nebyl v rozporu s etickými kodexy nadřazených stupňů, např. Ministerstva obrany, lékařských, nelékařských pracovníků, pracovníků v biologickém výzkumu, ale aby naopak jejich dodržování podpořil a umožnil provázání akademického prostředí s prostředím vojenským, státní správou, apod. Důraz byl rovněž kladen na stručnost a srozumitelnost pro všechny kategorie dotčených osob.

Etický kodex UO se nově vztahuje na všechny příslušníky UO, tedy členy akademické obce (akademické pracovníky – vojáky i občanské zaměstnance, studenty vojenského i civilního studia), neakademické pracovníky (vojáky i občanské zaměstnance velitelských a servisních složek školy). Za klíčové rovněž považují, aby ustanovení Etického kodexu UO ctili ve svém jednání a chování i absolventi univerzity.

Red.: Jak byl EK sestavován?

M.S.: Proces tvorby Etického kodexu UO byl poměrně zdoluhavý. Začal již v roce 2014 celouniverzitní řízenou diskusí k problematice etických pravidel a v tomto duchu pokračoval i v loňském roce, kdy byl vytvořen návrh Etického kodexu UO a proběhlo první připomínkové řízení. Finalizace dokumentu byla završena podpisem rektora-velitele s účinností od 1. září 2016.

Tvorbu Etického kodexu UO zahájil ještě bývalý prorektor pro vzdělávání a záležitosti studentů prof. RNDr. Zdeněk Zemánek, CSc. s pracovní skupinou

ve složení doc. Ing. Miroslav Pospíchal, CSc. (FVT), pplk. Ing. Jaroslav Kužel (školní pluk), des. Zuzana Valentová (FVL), Eva Růžičková (kvestura). Na tvorbě dokumentu se od roku 2015 dále podíleli i doc. Ing. Zdeněk Flasar, CSc. (FVL a ČMOSA), zaměstnanci Oddělení rozvoje a podpory managementu Ing. Ludvík Novotný, Mgr. Pavlína Ďurišová a PhDr. Bc. Miloslav Nekvapil a v neposlední řadě také profesně nejpovolanější odborník na etiku PhDr. Ivana Nekvapilová, Ph.D. z Katedry leadershipu Fakulty vojenského leadershipu.

Red.: Jaký byl proces přijímání?

M.S.: Proces přijímání proběhl rovněž v několika kolech. Byl projednán grémiem rektora, proběhl připomínkovým řízením, dále byl projednán kolegiem rektora a v závěru byl projednán Akademickým senátem UO a závodním výborem Základní organizace ČMOSA.

Red.: Bude někdo dohlížet na jeho dodržování?

M.S.: Prvním krokem k dodržování nově přijatého Etického kodexu UO je rozšíření povědomí o přijatých etických zásadách a již zmíněného „etického desatera“ mezi zaměstnance a studenty UO. Dále samotné dodržování či nedodržování je dle mého názoru založeno na osobním příkladu a odpovědnosti každého z nás, zejména pak na každodenním výchovném působení všech kategorií zaměstnanců UO na studenty.

Red.: Kdo bude rozhodovat ve sporných případech?

M.S.: Dodržováním Etického kodexu UO se bude zabývat ustanovená Etická komise složená ze zástupců všech součástí a složek Univerzity obrany. Tato bude poradním sborem rektora, který připravuje podklady a návrhy pro konečné rozhodnutí případného porušení etického jednání.

Red.: Jsou nějaké reakce na jeho přijetí?

M.S.: Etický kodex UO je zatím nový a hlavní vlnu reakcí lze teprve očekávat. Zejména studenti jsou s obsahem seznamování prostřednictvím vedoucích součástí při zahájení akademického roku. Nicméně je možné říci, že dosavadní reakce byly ve většině případů kladné, ty ostatní zpravidla spočívaly ve věcných připomínkách k formální stránce dokumentu.

ANGLIČTINA

US Flies Bombers Over South Korea Again in Show of Force

SEOUL, South Korea (Sept. 21, 2016) — The United States on Wednesday flew a pair of **supersonic** bombers over **ally** South Korea for the second time in as many weeks in a show of force following North Korea's latest nuclear test earlier this month.

U.S. Forces Korea said one of the two B-1B bombers landed at Osan Air Base, 120 kilometres (75 miles) from the border with North Korea, but did not say when it will return to Andersen Air Force Base in Guam.

Such flyovers are common when **animosity** rises on the Korean Peninsula, which is technically in a state of war because the 1950-53 Korean War ended with an **armistice**, not a peace treaty. The United States also flew two B-1B bombers over South Korea on Sept. 13.

"What we are showing today is just one tool we have to choose from a wide **array** of options. The alliance grows stronger every day and we remain prepared to defend and to **preserve** the security of the Korean Peninsula and the region," Lt. Gen. Thomas Bergeson, commander of the U.S. 7th Air Force in South Korea, said in a statement.

North Korea uses such **flyovers** and the American military presence in the South in its propaganda as alleged proof of U.S. hostility, which it says is the reason it needs a nuclear weapons program. After last week's flyover, North Korea's official Korean Central News Agency described the B-1B as an "ill-famed nuclear war means" and **accused** the United States of resorting to "nuclear threat and blackmail" against the North.

The B-1B doesn't currently carry nuclear weapons under a disarmament treaty, and some U.S. experts do not consider them as nuclear capable in their current configuration.

Military experts raise concerns that North Korea is moving closer toward obtaining the ability to put nuclear **warheads** on a variety of its ballistic missiles, a growing arsenal that one day may include a reliable weapon that could reach the U.S. mainland.

North Korea conducted its fifth and most powerful nuclear test to date on Sept. 9, claiming it as a successful nuclear warhead detonation that proved its ability to mass produce „standardized“ nuclear weapons that could be used on missiles.

There is a possibility that North Korea will follow its latest nuclear test with a long-range rocket launch as it did after its fourth nuclear test in January. The North's state media on Tuesday said leader Kim Jong Un observed a ground test of a new rocket engine and ordered a satellite **launch** preparation.

Outsiders view North Korea's space launches as a cover for banned ballistic missile tests as the country openly pursues long-range nuclear weapons.

From: <http://www.military.com/daily-news/2016/09/21/us-flies-bombers-south-korea-again-show-force.html>

Exercise 1:

Match the words in column A with the definitions in column B.

A	B
1. supersonic	a. an agreement between two countries or groups at war to stop fighting for a particular time
2. ally	b. a large amount
3. animosity	c. the front part of a bomb or missile that contains explosives
4. armistice	d. a country that has agreed officially to give help and support to other one, especially during a war
5. array	e. to say that someone has done something wrong or illegal
6. preserve	f. an occasion when a rocket is sent into space
7. flyover	g. faster than the speed of sound
8. accuse	h. an occasion when a group of aircraft flies in a special pattern
9. warhead	i. to keep something as it is
10. launch	j. strong dislike, opposition, anger

Exercise 2:

Complete the sentences with a suitable word.

preserve *allies* *accused* *armistice* *animosity* *array*

- Of course we are competitive, but there is no personal _____ between us.
- We want to _____ the character of the town while improving the facilities.
- He has been _____ of robbery.
- There was a splendid _____ of food on the table.
- During the First World War, Turkey and Germany were _____.
- A two-week _____ has been declared between the rival factions.

Exercise 3:

Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits in the space in the same line.

- She has the _____ to sing well. ABLE
- He is one of the most _____ men in this country. POWER
- Business training is a good _____ for any career. PREPARE
- She works for a company that _____ electronic goods. PRODUCT
- His _____ film is described as a romantic comedy. LATE
- The forecast said that there is a _____ of snow tomorrow. POSSIBLE
- We tried the furniture in different _____ to see which fit best. CONFIGURE
- He is _____ working on his first novel. CURRENT

KEY:

Ex. 1: 1g, 2d, 3j, 4a, 5b, 6i, 7h, 8e, 9c, 10f

Ex. 2: 1animosity, 2 preserve, 3 accused, 4 array, 5 allies, 6 armistice

Ex. 3: 1 ability, 2 powerful, 3 preparation, 4 produces, 5 latest, 6 possibility, 7 configurations, 8 currently

Izrael z okna laboratoře

svob. Andrea Monteiro

Byla sobota 16. července 2016, když jsem naposledy zamávala české kotlině, abych se následující den ocitla v zemi se čtvrtinovou rozlohou té naší, v Izraeli. Fakt, že jsem přijela první den v týdnu – v neděli, kdy se nádraží hemžilo běžovými a khaki uniformami vojáků, mi napověděl, že mě čeká nevšední měsíc.

Celé obsazení laboratoře Dr. Stepenskyho (druhý zprava)

Stáž

Cílovou stanicí mé cesty na východ, která začala už během listopadu 2015 podáním přihlášky na SEP (Student Exchange Programme) v rámci IPSF (International Pharmaceutical Students' Federation), bylo město Beerševa nacházející se na severu Negevské pouště jižně od Tel Avivu. Jedna část zahraničních studentů pracovala v místní nemocnici Soroka. Druhá půlka studentů, jejíž jsem měla tu čest být součástí, trávila čas v laboratořích univerzity Ben Gurion. Spolu s kolegyní, studentkou z Ruska, jsme zde měly možnost pracovat pod vedením Dr. Stepenskyho. Zprvu jsem se domnívala, že se naše práce bude točit pouze

kolem jednoho konkrétního tématu, ale jednalo se spíše o vyzkoušení si různých laboratorních metod, které odpovídaly zaměření laboratoře.

Laboratoř jako taková byla součástí farmakologické katedry. Zabývala se tak oblastmi nanomedicíny, farmakokinetiky, farmakodynamiky a samotné farmakologie. Kromě návštěv dalších laboratoří v rámci katedry, kdy jsme se seznámily s výzkumy místních vědců zabývajících se například rakovinou prsu či Alzheimerovou chorobou, byly naše obzory rozšířeny také o práci ve viváriu nebo ukázkou jednoho nemocničního zákroku, konkrétně aplikaci DC Bead, která slouží k potlačení růstu nádoru.

Izraelští vojáci na hranicích s Libanonem

Branná povinnost

Po nástupu na UNOB se mi vytvořil jistý imaginární radar, který se sepne kdykoliv, když se v mém okolí vyskytne někdo s maskáčovým vzorem, a který mě nutí přemýšlet, zda je dotýčný vojákem. Není tedy divu, že jsem byla v Izraeli nepřetržitě v pozoru. Ať jsem šla kamkoliv, byli tam izraelští vojáci. Vzhledem k tamější politické situaci zde pro osmnáctileté mladíky platí tříletá a pro ženy dvouletá branná povinnost. Zajímavé je, že muslimové z důvodu náboženského vyznání okolních států na rozdíl od ostatních náboženství do armády vstoupit nemusí, avšak mohou v ní takzvaně dobrovolničit.

Celý proces vstupu do armády začíná asi rok před očekávaným nástupem v podobě dotazníků, testů a pohovorů, které rozhodnou, kdo se dostane na jakou pozici. Téměř všichni, kteří mi o své službě vyprávěli, tyto roky popisovali jako neuvěřitelnou zkušenost, jejíž repete by už ale znovu podniknout nechtěli. Překvapující je také jejich měsíční finanční ohodnocení, které tvoří pouhý zlomek minimální izraelské mzdy.

Nástup na vysokou školu si Izraelci většinou o rok posouvají, jelikož je zde zvykem vzít si gap year (rok cestování/pracování). Stalo se tak, že někteří moji izraelští spolubydlíci stejně jako já zakončovali první ročník vysoké školy, i když byli už o nějaký ten rok starší.

Cestování

Při objevování zákoutí této země jsem tiše tleskala nad její rozlohou, ale tak trochu jsem nepočítala se šabatem, židovským svátkem odpočinku (začíná v pátek večer a končí v sobotu odpoledne), který se pro mě stal svátkem zavřených obchodů a kompletního zmrazení veřejné dopravy. Co Izraeli chybí do velikosti, to doplňuje jeho neskutečná rozmanitost, a tak od moře s korálovými útesy přes vyprahlou poušť se můžete dostat až ke kopcovitému zalesněnému severu s bohatými vodními zdroji. Pro toho, komu se nechce cestovat v měřítku kilometrů, existují i místa, kde stačí ujít pár metrů a člověk má pocit, že se ocitl v jiné zemi. Na jednom místě zde spolu žijí židé, muslimové a křesťané. V pustých pouštích mají postavená svá obydlí beduíni, kteří jsou ostatními obyvateli země vnímáni spíše negativně. Izrael je pestrý i po stránce jazykové, běžně jsou cedule ve městech psány hebrejsky, arabsky a anglicky. A když se pokusíte domluvit rusky, úspěch vás také nemine.

Je patrné, že ryzího Izraelce by zde člověk těžko našel, to však nemění nic na tom, že lidé, se kterými jsem se setkala, byli velmi milí, důvěřiví a nápomocní.

Svatá země je specifická v mnoha oblastech. Najdete zde osady kibucy s ojedinělým sociálním systémem nebo centrum mírumilovného náboženství Baháismu v Haifě, které vás okouzlí svou dechberoucí symetričností. O něco méně povzbudivý je pohled na minová

Před vstupem do vivária

pole a zbytky osídlení v Golanských výšínách vyvolávají respekt a nepříjemný mráz. V žaludku i u srdce vás naopak zahřeje skvělá kombinace tradičního falafelu s místním humusem. Za povšimnutí stojí také nenápadné hadice povalující se

v záhoncích, jedná se o izraelský vynález zavlažovacích trubek. Zkrátka Izrael umí všechno – překvapit, zavlažit, okouzlit, zamrazit a zároveň pořádně zahřát.

Bahájské zahrady v Haifě

V zemi plné rozdílů a rozmanitostí

rt. Bc. Jiří Kotek

Tato stáž byla organizována prostřednictvím výběrového řízení u organizace IFMSA, která nabízí zahraniční stáže a další aktivity pro studenty medicíny nejen v České republice, ale celosvětově. Volbou pro mě byla chirurgie, které bych se chtěl do budoucna dále věnovat. Moje cesta začala už o něco dříve, ještě než jsem nastoupil do nemocnice. Navštívil jsem řadu zajímavých míst na několika z velkého množství ostrovů, na kterých se Indonésie rozkládá.

Pamětní deska ČR za pomoc po tsunami

Místo, kde jsem měl stážovat, tedy moje cílová destinace, bylo město Banda Aceh na severu ostrova Sumatra. Město a celý distrikt se vyznačuje jako jediný v Indonésii striktním islámem a dodržováním práva šaría, ale jakmile poznáte zdejší obyvatele, zjistíte, že většina věcí tady není tak přísná, jak se uvádí, hlavně u mladší generace. Lidé jsou milí, vstřícní, ochotní s čímkoliv pomoci, usmívají se a chtějí si s vámi povídat, mladí umí dobře anglicky. Překvapením, které mi přineslo hodně komických situací, pro mě bylo to, že jsem byl široko daleko jediný „bílý“ člověk, takže se se mnou místní chtěli stále fotit.

Ubytovali mě a dva studenty z Německa v menším pokoji v budově naproti mešitě a současně hned vedle nemocnice, ve které jsem měl působit. Ta byla během tsunami v roce 2008 silně zasažená, a při opravách byla část zrekonstruována (spíše jen vyčištěna a vysušena) a část znovu vybudována. Tato „nová“ nemocnice poskytuje útočiště chirurgickým oborům, operačním sálům, ambulancím daných oborů, oddělení radiologie a dalším. Problémem celé nemocnice je nedostatek lůžek. Nemocnice je stále

přeplněná a občas není místo pro příjem nových pacientů, oddělení Emergency se k životu probouzí nejvíce ve večerních hodinách a také o víkendu, a to z důvodu příjmu pacientů po autonehodách (nejčastěji motorkář sražený autem). Já jsem absolvoval stáž na chirurgických odděleních – oddělení břišní chirurgie, plastické chirurgie a ortopedie. Překvapivě pro mě bylo to, že nemocnice, alespoň ta nová, je na srovnatelné úrovni s evropskými zařízeními, především co se vybavení

Pláž Lampuuk

Velká Baiturrahmanova mešita

týče. Bohužel se zde potýkají s akutním nedostatkem financí, jejichž příděl závisí na vládě. Z toho důvodu nejsou schopni kapacity tohoto vybavení plně využít a i nadále se v některých případech uchylují k improvizaci a náhradním řešením. Myslím, že jsem zde zažil naše zdravotnictví v období asi tak před 25 lety, akorát s lepším vybavením.

Po rozhovorech s místními studenty jsme si uvědomili, že na tom nejsme zas tak špatně. Jejich systém vzdělávání lékařů je, jak nám vysvětlili, tak trochu náročnější nejen finančně, ale i časově a psychicky. Studium trvá šest let, což je stejné jako u nás, prázdniny mají ale pouze dvakrát za celé studium a to po druhém a po čtvrtém ročníku. Celé studium si musí platit, což se ale praktikuje i v některých evropských zemích. První dva roky mají čistě teoretické obory, další dva obsahují preklinické obory a až po těchto čtyřech letech se studenti dostávají do nemocnice k pacientům. Zde stráví další rok a půl po jednotlivých oborech na klinických stážích. Tato poslední etapa je však asi nejnáročnější, v nemocnici musejí být cca v půl šesté ráno, aby s lékařem residentem (ve specializační přípravě) obešli pacienty, zapsali výsledky vyšetření a připravili se na vizitu se specialistou. Dále jsou každé pondělí, středu a pátek ranní hlášení povinná i pro studenty. Po vizitě se rozejdou s jednotlivými lékaři buď na operační sál, polikliniku či oddělení a zde stráví celý den (cca až do šesti do večera). Každý student má alespoň dvakrát za týden noční službu na Emergency, takže se vám jako studentovi klidně může stát, že přijdete do nemocnice v pondělí ráno a odejdete až v úterý v noci. Po dokončení studia se stávají ihned praktickým lékařem a alespoň jeden rok musí strávit v nějaké menší nemocnici. Pokud se chtějí stát specialistou, musejí si požádat o residentství, pouze zažádání stojí sedm tisíc dolarů a poté si dále celé residentství platí. Většina na toto následné vzdělání nemá peníze,

jejich jedinou šancí je tak upsat se vládě a udělat si specializaci za vládní peníze.

Indonésie jako země je nádherná a rozmanitá svou přírodou a kulturou. Tím jsou dány také stravovací návyky a spektrum potravin. Najdete zde celé množství ovoce a zeleniny, drůbež a ryby a pouze malý podíl červeného masa. Navzdory tomu jsou zde velké problémy s cukrovkou, kolorektálními karcinomy a dalšími civilizačními chorobami jako v Evropě a jinde ve světě. Není zde také běžné chodit k lékaři s kdekou bolístkou, což způsobuje to, že případy bývají komplikovanější, v pozdních stádiích a někdy už neléčitelné. Například se zde potýkají s mnohem většími nádory, což je dáno také tím, že zde nefungují žádné preventivní programy. Každé medicínské odvětví má svá specifika, zde je ale spojuje jedna okolnost - šetření peněz! Stát není schopen nemocnicím poskytovat potřebné množství financí, a tak jakmile dojde k poruše či poškození potřebného vybavení, uchylují se lékaři ke starým metodám, kdy tyto přístroje či

nástroje jednoduše nebyly. Sami říkali, že se nemám divit, že se vše dělá více rukama než v Evropě. Proto zde byla spousta práce, kterou jsem si mohl vyzkoušet a zdokonalovat se v ní, ať už to bylo šití, či převazy popálenin, repozice a řešení zlomenin a další a další.

Celá stáž mi dala mnoho zkušeností jak medicínských, tak osobních a taky nové kamarády. Indonésie je velká země plná rozdílů a rozmanitostí a já doufám, že se mi podaří sem někdy vrátit.

Konference OPOTŘEBENÍ, SPOLEHLIVOST, DIAGNOSTIKA 2016

prof. Ing. Jiří Stodola, DrSc.

Mezinárodní vědecká konference OPOTŘEBENÍ, SPOLEHLIVOST, DIAGNOSTIKA 2016 se uskutečnila ve dnech 11. a 12. října 2016 v prostorách klubu UO. Konference navázala na předchozí tradiční akce v oblasti jakosti, opotřebení, spolehlivosti a diagnostiky strojů. Cílem konference bylo diskutovat široký okruh problémů teorie a hlavně aplikací problematiky jakosti, spolehlivosti a dignostiky ve strojírenství, dopravě, elektrotechnice, stavebnictví a vojenství.

Cílem konference bylo rovněž zprostředkování výměny informací a zkušeností pro pracovníky průmyslu, dopravy, služeb, výzkumu, škol a AČR a dále navázání osobních kontaktů mezi pracovníky, kteří v těchto oblastech pracují. Vědecká konference se konala pod záštitou a za osobní účasti děkana FVT Univerzity obrany Brno plk. prof. Ing. Martina Macka, CSc. Konference se zúčastnilo celkem 77 zájemců ze 4 zemí (ČR, SR, Polsko, Vietnam), 62 aktivních autorů a spoluautorů příspěvků, bylo předneseno 23 přednášek v českém, slovenském nebo anglickém jazyku. Velmi významné byly vyzvané přednášky doc. Ing. Jozefa Světlíka, Ph.D. a kolektivu z Technické univerzity v Košicích, který je uznávaným

odborníkem v oblasti automatizace a robotizace a mjr. Ing. Vlastimila Neumanna, Ph.D. z UO Brno, který velmi kvalifikovaně představil současný stav a zejména perspektivy vývoje bojových pásových vozidel.

Ze standardních přednášek v jednotlivých sekcích zaujaly přednášky týkající se vibrační analýzy a fyzikální simulace vozidlové převodovky autorů plk. prof. Ing. Jana Furcha, Ph.D., kpt. Ing. Josefa Glose, Ph.D. a Ing. Trung Tin Nguyena, dále plk. prof. Ing. Štefana Čorňáka, Dr. z UO Brno a Ing. Lukáše Nováka, Ph.D. z VTÚPV Vyškov, kteří seznámili posluchače s matematickým modelem popisujícím odolnost pasivního pancíře proti střelám a velký ohlas vzbudila přednáška doc. Ing. Pavla Novotného, Ph.D. z VUT Brno, který představil virtuální model konstrukce turbodmychadla.

Druhý den byl věnován návštěvě Výzkumného technického ústavu pozemního vojska ve Vyškově, kde byly připraveny ukázky jednotlivých pracovišť s diskuzí o řešených výzkumných, vývojových a zkušebních úkolech toho špičkového pracoviště AČR. Návštěva vyškovského ústavu a celý průběh konference byl účastníky velmi kladně hodnocen, účastníci konference mimo armádu ČR se mohli často vůbec poprvé seznámit s úrovní vědecko-výzkumné práce pořadající katedry Bojových a speciálních vozidel a rovněž s činností VTÚPV ve Vyškově. Podařilo se navázat nové odborné, pracovní i osobní kontakty mezi jednotlivými účastníky. Velmi kladně byla hodnocena účast studentů třetích ročníků bakalářského studia a druhých ročníků magisterské návstavy specializace BSV.

Konference Měření Diagnostika Spolehlivost Palubních soustav letadel 2016

prof. Ing. Rudolf Jalovecký, CSc.
Foto: Ing. Jiří Pařízek, CSc.

Na Klubu Univerzity obrany se ve dnech 19. a 20. října 2016 sešlo přes 30 odborníků z oblasti leteckých elektrotechnických systémů na svou 16. mezinárodní vědeckou konferenci „Měření Diagnostika Spolehlivost Palubních soustav letadel“. Katedra leteckých elektrotechnických systémů Fakulty vojenských technologií každoročně úspěšně pořádá tuto konferenci s cílem poskytnutí nových odborných informací a výměny zkušeností v oblasti elektrotechnických, strojních, speciálních a zabezpečovacích systémů letecké techniky.

Příprava konference již byla méně náročná. Šestnácté pokračování je skoro rutina. Nejdůležitější je ve správném okamžiku před konferencí rozeslat oznámení o jejím konání s patřičnou výzvou k zaslání příspěvků. Letos vydaný sborník má 23 příspěvků na celkově 219 stranách. To představuje klasický standart naší konference v počtu článků i přednášejících.

Na konferenci zazněly dvě vyzvané přednášky. Jedna na téma „Zpřesňování polohy letadel s použitím systému DME“, tu přednesl náš bývalý kolega Ing. Petr Bojda, Ph.D. Druhou na téma „Analýza chování pilotů při řízení letu s využitím leteckých simulátorů“ přednesl doktorand VUT Ing. Miroslav Jirgl, který v současné době očekává termín své obhajoby disertační práce, přičemž velkou část práce, především aplikační, realizoval na pořádající katedře. Obě přednášky byly přítomnými odborníky kladně přijaty.

Velmi početná delegace Katedry avioniky a Katedry letecké technické přípravy Letecké fakulty Technické univerzity

v Košicích pak v jednotlivých příspěvcích představili své aktuálně řešené projekty. Z jednotlivých vystoupení se účastníci konference dozvěděli o nových metodách a postupech při vývoji komunikačních či navigačních systémů, leteckých přístrojů a diagnostiky těchto systémů. Kolegové z firmy MESIT aerospace nás pak seznámili s problematikou nové verze palivoměru pro nově vyvíjený letoun L169.

V průběhu konference jsme v našich řadách přivítali i našeho emeritního profesora, prof. Zdeňka Žihlu, který v těchto dnech slaví neuvěřitelných 80 let v plné svěžesti a vitalitě.

Z konference byl vydán sborník odborných příspěvků v tištěné i elektronické podobě na CD. Z celého průběhu konference byl pořízen kamerový záznam, z kterého vzniká DVD se stručným sestřihem přednášek.

Na rok 2017 plánujeme 17. ročník této konference, který se bude konat ve dnech 18. - 19. 10. 2017 opět v prostorách Klubu Univerzity obrany a tímto vás na něj již nyní zveme.

Zdolejte svůj La Manche

Viktor Sliva

Při letošním nástupu k zahájení akademického roku spolu s představiteli školy promluvila k nastoupeným studentům také jejich předchůdkyně ve školním pluku nadrotmistryně Ing. Nikola Hájková z Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha.

Na počátku července jako osmá a zatím poslední Češka překonala kanál La Manche, když 16 hodin bojovala s počasím a mořskou nemocí a uplavala dvojnásobnou vzdálenost než František Venclovský při svých legendárních pokusech. Absolventka specializace Letový provoz v krátkém vystoupení vyzvala své následovníky k překonání překážek spojených s vojenským studiem: „Shrnutí životní zkušenosti do pár vět je věc nelehká a zdánlivá fráze, že život vás naučí, je pravdivá. Ale pravda je i to, že pokud chcete být spokojení, šťastní a dosáhnout vašich cílů a snů, musíte častokrát zatnout zuby, najít v sobě velkou dávku sebezapření, tolerance a síly jít dál.“

Využili jsme přítomnosti nadrotmistryně Hájkové na její alma mater a položili jí několik otázek.

Red.: Jste armádní instruktorkou vojenského plavání, věnovala jste se tomuto sportu na Univerzitě obrany?

N.H.: Na Univerzitě obrany jsem se samozřejmě plavání věnovala, stejně jako vytrvalostnímu běhu, ve kterém jsem reprezentovala VSS a VOŠ v Moravské Třebové, nicméně jsem ani v jednom odvětví neděla tak tvrdě, abych se udržela na závodní úrovni. Co se sportu týče, při studiu jsem se, stručně řečeno, udržovala jen v dobré kondici.

Red.: Kdy jste začala uvažovat o přeplavání Kanálu?

N.H.: To, že chci přeplavat Kanál, jsem věděla už na základní škole. Byla jsem členkou brněnského plaveckého oddílu a plavání mě jak bavilo, tak mi i šlo. Bydleli jsme ovšem s rodiči na vesnici a nebylo možné, aby mne vozili na dvoufázové tréninky. Z vrcholového plavání tedy nic nebylo. Ale já si touhu po olympiádě nenechala vzít a rozhodla jsem se, že až budu velká, udělám si svojí vlastní olympiádu – přeplavu kanál La Manche. Stanovila jsem si ovšem striktní podmínku:

Po návratu do Doveru s částí podpůrného týmu

dokud nebudu inženýr, nebudu vymýšlet hlouposti. V roce 2014 jsem dokončila na UO magisterskou nastavbu a vodní mašinerie se tedy mohla rozběhnout.

Red.: Jak probíhala příprava?

N.H.: Prvotně bylo třeba sehnat si trenéra, který bude ochoten se mě ujmout. Věděla jsem, že to nebude jednoduché, protože když člověk přijde za profesionálem a řekne mu, že nebyl 15 let na pořádném tréninku, ale chce přeplavat Kanál, bude působit jako blázen.

Po vystoupení na nástupu UO

Šanci mi dal pan magistr Jan Srb z pražské Bohemky. Dostala jsem pár měsíců na to, abych se samostatně dostala na zadané časy s tím, že když se mi to podaří, vezme mě k sobě do oddílu. A tak začala v říjnu roku 2014 příprava.

Musela jsem zažádat o úpravu pracovní doby, abych každé ráno mohla začít první tréninkovou fází v bazénu. Pak jsem si splnila pracovní povinnosti a odpoledne opět chvátala do bazénu, do parku nebo do posilovny. Přišel březen a den „D“. Skočila jsem na Podolí před Honzou Srbbem do vody, odplavala celý jeho trénink – nic lehkého to vážně nebylo. A když mi na jeho konci řekl, že by to asi šlo a zeptal se, jestli budu chtít vlastní skříňku, zavalil mě neskutečný pocit štěstí a já věděla, že první krok je za mnou.

Do ostrého pokusu byla pak příprava stále stejná. Dvoufázové tréninky – plavání, posilovna, běh. To vše obohacené otužováním ve Vltavě nebo ve venkovním nevyhříváném podolském bazénu. Od začátku roku 2016 jsem si musela ještě přidat na objemu a vytrvalosti, takže mě každý víkend čekala souvislá desetikilometrová plavba. V sezóně 2015 i 2016 jsem si pak svoji připravenost testovala v závodech Poháru dálkového plavání, kde jsem závodila na tratích 5, 10, 15 a 20 km.

Red.: Jak jste si sháněla potřebné informace?

Výcvik propadání se do ledu, sebezáchrany a záchrany tonoucích

N.H.: Věděla jsem, že je důležité mít při pokusu o přeplavbu dobrého lodivoda. Oslovila jsem pár plavců, kteří Kanál mají již za sebou. Byl mi doporučen Reg Brickell. A tak jsem už jen zasedla k internetu a požádala ho o termín. Dále následovala registrace u plavecké asociace zaštiťující přeplavby Channel Swimming Association. Následně jsem plnila jejich pokyny, které v podstatě byly odpovědi na všechno, co se ve vztahu ke kanálu člověku honí hlavou. A když se mi pořád něco nepozdávalo, chodila jsem si pro rady ke ko-

legovi Radku Táborskému, který Kanál přeplaval v roce 2015.

Red.: Jak probíhá organizace celé akce?

N.H.: Organizace je v podstatě na plavci. Jaké si to udělá, takové to bude mít. Prvotně si člověk musí koupit termín, ve kterém se o pokus pokusí. Musí se zaregistrovat u plavecké asociace, vyplnit spousty dotazníků, zaplatit poplatky, absolvovat důkladnou lékařskou prohlídku. V neposlední řadě si musí sestavit tým, který ho bude doprovázet na lodi a zajistit si rozsáhlou logistickou podporu pro pokus (jídlo, pití, výživové doplňky, léky, tyč na krmení, kelímky atd.). A samozřejmě plavec musí zajistit sobě i celému týmu zázemí v Anglii při čekání na počasí.

Red.: Jaké to je vstoupit o půl druhé ráno do temných vod Kanálu?

N.H.: Já jsem byla nadšená. Voda u břehu měla 16°C, já se chystala na 15°C. Moře mi tím pádem připadalo teplé a já měla radost. Adrenalin a nadšení z toho, že po dvou letech mě od mého snu dělí už jen pár hodin, absolutně nedovolily, aby se mi do mysli vloudil strach z temnoty nebo něčeho podobného. A to se musím přiznat, že před pokusem mi občas takový žralok do snu vplul.

Red.: Jak probíhal váš úspěšný pokus?

N.H.: Jak jsme se shodli s dalšími úspěšnými přemožiteli Kanálu, samotná přeplavba a pocity z ní, to je něco neshleditelného. Ve stručnosti, podstatou je, že do Kanálu musíte vstupovat s tím, že si to jdete užít. A já jsem si to užívala. První hodinu doslova. Plavu si plavu, ale pak ... temná noc, metrové vlny. Přepadla mě

těžká mořská nemoc, co mi vysála z těla sílu i teplo. Naštěstí se mi ji podařilo překonat, avšak zbytek plavby byl už jen tvrdý boj. Nemohla jsem jíst ani pít. Výživové doplňky byly jen zbytečným nákladem na lodi. Zachránila mě kola, teplý čaj a piškoty. To bylo jediné, co jsem po čase byla schopna pozřít.

Red.: Jaké byly důsledky mořské nemoci?

N.H.: Měla jsem velké svalové bolesti na nohou a na bedrech. Pořád ovšem šlo plavat, tak jsem plavala. Pak přišlo nečekané prodloužení trasy. Záběr na psychiku. Ale najednou, najednou se z doprovodné lodi začal spouštět člun, což znamenalo, že loď kotví a mě dělí pár set metrů od břehu. Ve chvílce jsem se trmácela po pláži z moře na místo, kde už se nebudu dotýkat ani palcem u nohy vody, aby byl můj pokus dle regulí ukončen. Vlny mi podrážely nohy, nikdo nepochopil, kde jsem po 16 hodinách a 3 minutách plavby vzala sílu se rozběhnout a vítězně zvednout ruce nad hlavu. Krásný pocit podnítl i můj lodivod, když mi upřímně na lodi gratuloval, a řekl mi, že jsem za jeho kariéru první žena, která po takové mořské nemoci dokázala doplatvat. A že už je to zasloužilý mořský vlk.

Já sama říkám, že ta přeplavba byla velká párty a s následnou pořádnou kocovinou. Je spousta věcí, co si nepamatuji. Třeba křiži před Francií, díky níž jsme neprorazili proud a museli tedy nahoru po pobřeží. Byla jsem už podchlazená, můj tým mě krmil teplým každých 5 minut, dokud jsem se zase nesrovnala. Střípky událostí se mi vyba-

vují při vyprávění detailů členů týmu.

A jak to všechno vlastně hodnotím? Užila jsem si to, byla to nádhera! A vím, že tenhle pocit mě neopustí až do konce života.

Red.: Neměla jste pocit zmaru v důsledku prodloužení trasy?

N.H.: Zmaru ani náhodou. Protože jsem byla už vyčerpaná a byla mi zima, byl to spíš pocit mírné beznaděje. Tým mi sice neříkal, co se děje. Ale já vnímala, že lodivod stále mění kurz doleva. A přeci jen jsem

věděla, jak probíhaly jiné pokusy. Hlavou se mi jen honilo zděšení: „My jedeme nahoru, už nemůžu, to nedám.“ Zároveň jsem si ale říkala: „Ještě můžu, tak plavu.“

Red.: Vratme se ještě na začátek vaší vojenské kariéry. Jak vzpomínáte na studium na Univerzitě obrany?

N.H.: Na studium na Univerzitě obrany vzpomínám moc ráda. Měli jsme úžasný třídní kolektiv, a ač to může znít neuvěřitelně, i samotná výuka mne bavila – ovšem ne veškerá. Studenti asi vědí, o čem mluvím.

Red.: Vystudovala jste řízení letového provozu, jak jste se ocitla u Vojenské policie?

N.H.: Já vím, že někomu to přesedláni může znít jako „psí kus“, ale já měla od malička to štěstí, že jsem věděla, co chci. Když se blížil konec mého bakalářského studia v oboru Řízení letového provozu, věděla jsem, že řízení pro mne není, že potřebuji ještě trochu „akčnit“. A tak jsem se u ní rozkoukala, zjistila jsem, že mohu nádherně skloubit leteckou tematiku s policejní, protože VP zajišťuje bezpečnost letišť a leteckého provozu. Mohla jsem tedy v magisterské nástavbě bez problémů navázat.

Red.: Co byste vzkázala současným studentům UO?

N.H.: Nevzdávejte se. Vydřte, i když to chvílemi nebude dávat smysl a bude to bolet, ať už vám půjde o cokoli, protože na konci na vás čeká nejsladší odměna. Ale dokud to sami neprožijete, předešlé řádky nepochopíte. Takže přeji všem hodně štěstí a sil.

Red.: Máte v plánu vykonat ještě nějakou další „hloupost“?

N.H.: Příznávám, měla jsem. Ale nakonec jsem se rozhodla, že hlouposti teď na nějakou dobu uložím do šuplíku.

Rotný Martinka na vítězné vlně

Student čtvrtého ročníku ženíjní specializace rotný bakalář Tomáš Martinka získal dvě dílčí a jednu celkovou zlatou medaili na mistrovství světa v raftingu, které se uskutečnilo na začátku listopadu na umělém slalomovém kanále ve městě Al Ain. Uprostřed pouště, 130 kilometrů od moře tam vznikl vodácký areál, který kromě hlavního kanálu zahrnuje i kanály postranní pro začátečníky, velký bazén s umělou vlnou na surfování a několik dalších menších bazénů. Podzemní kanál přivádí do areálu z moře vodu, která je na místě odsolena a obarvena. Průběh šampionátu popsal úspěšný Tomáš Martinka, který na Arabském poloostrově výrazně rozšířil svou sbírku medailí, která dosud zahrnovala především nejcennější kovy z mistrovství Evropy.

Vyhlášení výsledků disciplíny Slalom

28. října dopoledne takřka čtyřicetičlenná česká výprava nastoupila do letadla směr Dubaj, Spojené arabské emiráty. Na mistrovství světa Českou republiku jelo reprezentovat 7 týmů. Ženy U19 a U23, muži U23 (naše posádka ve složení Tomáš Martinka (UNOB), Antonín Martinka, Jindřich Blanář (ČVUT) a Vojtěch Příklad)

(Mendelu)), Ženy Open, muži Open, Ženy Masters a muži Masters (věk 40+). První tři dny jsme strávili poznáváním velkého města Dubaj. Je až neuvěřitelné, jak velké množství mrakodrapů se dá postavit na jednom místě. Viděli jsme nejvyšší budovu světa Burj Khalifa, plachetníci Burj al Arab, palmové ostrovy, jeli metrem bez řidiče a zažili spoustu jiných, pro nás hodně zajímavých atrakcí.

V pondělí 31. října jsme se přesunuli autobusem do Al Ain, druhého největšího města emirátu Abu Dhabi. V tomto městě uprostřed pouště na nás čekal areál Wadi adventure, kde se celé závody měly konat. Ubytování jsme byli v malých domcích, každá posádka obývala samostatný domek a na závodistiště jsme chodili pěšky asi 15 minut. V pondělí a v úterý jsme měli po jednom tréninku, při kterém jsme se snažili naježdit kanál na středěční první závod – Sprint.

Stopa na téměř kilometrovém kanálu nám vyšla poměrně slušně a hned z prvního závodu jsme získali první cenný kov, bronz. Po sprintu následoval závod Head to head, kdy se dvě lodě postaví vedle sebe na start a rychlejší v cíli pokračuje do dalších soubojů. V tomto závodě jsme se probojovali pavoukem až do finále. Tam jsme nastoupili proti posádce Velké Británie a tu jsme dokázali také porazit, takže jsme se v cíli radovali z prvního titulu mistrů světa v naší kariéře. Po závodech přišel ceremoniál předávání medailí, kde jsme mohli ze stupňů vítězů slyšet naši hymnu.

Nejvyšší budova světa Burj Khalifa

Druhý den byl na programu slalom, disciplína, kterou jsme jako jedinou vyhráli na ME v květnu ve Slovinsku, ale i přesto jsme si na ni moc nevěřili. První jízdu jsme si pokazili trémou a byli jsme po ní třetí. Do druhého kola jsme byli mnohem lépe připraveni bedlivým sledováním ostatních posádek a dali jsme do ní vše. Nic jiného nám nezbývalo. Příprava se vyplatila a sklídili jsme další zlato. Jako jediní jsme za celý závodní den zajeli čistou jízdou (bez dotyku branky). Druhý den, kdy jela kategorie open, to dokázala pouze jedna jediná posádka. Vyhlášení vítězů bylo opět naše a slyšet českou hymnu byl opravdu emotivní zážitek.

Třetí den jsme měli volno a naplno jsme ho využili pro odpočinek. Do sobotního rána jsme vstupovali s vědomím, že nás čeká ten nejtěžší závod – Sjezd. Ten většinou probíhá jako čtyřicetiminutové splutí daného úseku řeky. Zde to ovšem nešlo a ředitel závodu musel volit jinou variantu – opakované projíždění kanálu s přeběhy na start. Tento způsob závodu byl již několikrát použit, ale nikdy ne v tak nehostinném prostředí, jako je poušť. A na to taky doplatilo pár ženských posádek. V tureckém týmu dívek do 19 let zkolabovala jedna závodnice a to samé se stalo také jedné z žen českého družstva do 23 let. S tímto vědomím jsme vstupovali do závodu na pět dlouhých kol. Po startu jsme měli šarvátku s Brazilci a první přeběh jsme absolvovali na třetí pozici. Toto pořadí vydrželo až do cíle, kam první dorazilo Rusko, druhá Brazílie a třetí náš tým. Tento výsledek způsobil, že v konečném součtu bodů za všechny disciplíny jsme byli nejlepší posádka, získali jsme třetí zlato, to vůbec nejceněnější v Overall a splnili si tak své sny.

Naše výprava celkem získala 24 medailí. Stali jsme se nejúspěšnější výpravou a historicky nejúspěšnější českou výpravou v historii českého raftingu.

Finále disciplíny Head to head

Závodní kanál v Al Ain

Cílová radost

Jak zvýšit bezpečnost při práci s jeřáby

Viktor Sliva ve spolupráci s pplk. prof. Ing. Davidem Vališem, Ph.D.

Univerzita obrany se prostřednictvím podplukovníka profesora Davida Valíše z Katedry speciálních a bojových vozidel zapojila do mezinárodního projektu Smart PROcess INdustry CranEs (SPRINCE) – Inteligentní jeřáby v procesním průmyslu, jehož se účastní zástupci tří institucí. Kromě Univerzity obrany jsou to univerzity v srbském Bělehradě a italské Messině. A právě pracovníci posledně jmenované školy věc uchopili a popsali do podoby návrhu projektu.

Doposud totiž nebyly známé aplikace využití videotechniky u jeřábových systémů, na což poukazovali především jejich uživatelé. Takový způsob řešení je tedy aktuální a s ohledem na dostupné technologie i možný.

Jeřáby patří k nejvíce nebezpečným zařízením v rámci průmyslových provozů. Břemeno, které je nesprávně zavěšené, naklonené nebo odpadne ze zavěšení, může přímo způsobit vážné zranění nebo dokonce fatální následky. Význam míry nebezpečnosti jeřábů je ještě více patrný v rámci procesního, petrochemického průmyslu, intermodálního transportu, kde nehoda může způsobit navíc únik nebezpečných substancí. Vínou na mnoha nehodách má člověk z důvodu nedostatečného výhledu na břemeno, místo nakládky či vykládky, na manipulační plochu apod.

Projekt SPRINCE je založen na předpokladu, že je možné předcházet nehodám a/nebo řešit špatný výhled operátora, resp. zajistit dobrý vizuální kontakt operátora s břemenem, místem jeho naložení a vyložení, resp. monitorovat dráhu pohybu břemene. Projekt se tedy zaměřuje na otázky vizuálně zajišťované zpětné vazby operátorovi pomocí počíta-

čové podpory v reálném čase, přičemž napomáhá operátorovi řešit obtížné situace spojené s manipulací a pohybem břemena. V rámci projektu by mělo být cílem nalezení nejlepšího prostředku, který by výrazně vylepšil výkon člověka a funkčnost jeřábu ve fázi umístění břemene, jednoduchosti zajištění břemene, snadnosti manipulace a bezpečnosti manipulace s břemenem. To vše v rámci přijatelných nákladů na provoz (údržba a energie), předpokládá na nízké vyžadované výkonové parametry použité výpočetní techniky a snadnost obsluhy. Rovněž se předpokládá, že pomocí videokamery dojde ke zlepšení přesnosti při manipulaci a odložení břemene, při pohybu břemene a navedení břemene na správnou pozici pro správné a přesné odložení.

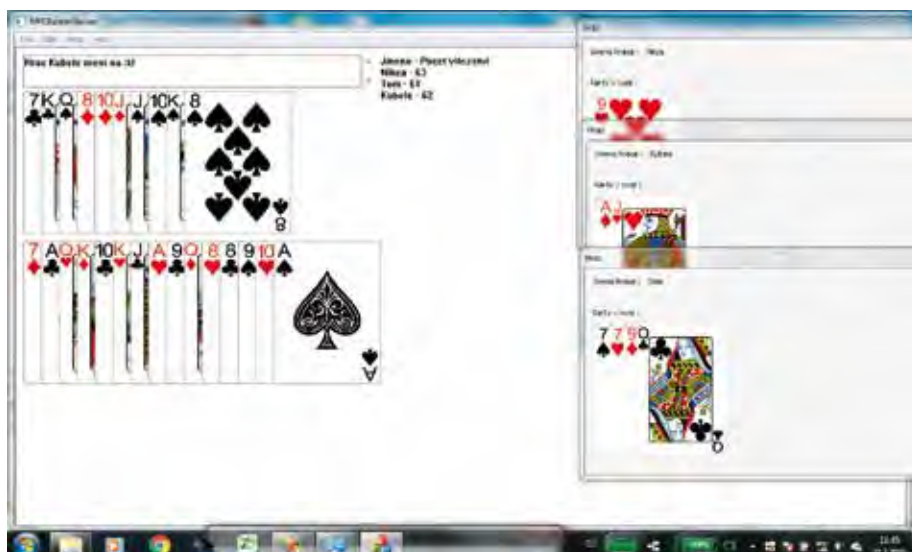
Výzkum je rozdělen do několika pracovních balíčků (Work Package). Na každém z nich se podílejí všichni řešitelé různou měrou. Univerzita obrany řeší především analýzy bezpečnosti a rizik stávajících i navrhovaných jeřábových technologií. UO spolupracuje na tvorbě výstupů projektu (vlastní fyzické řešení, aplikace i publikační činnost).

Karetní zápočet

pplk. doc. Ing. Petr Františ, Ph.D.

Chtěl jsem, aby studenti byli pozitivně motivováni k samostatné práci a aktivně se zapojili do výuky. Proto se na Katedře komunikačních a informačních systémů o zápočet z předmětu Programování vojsových úloh bojovalo s pomocí „umělé inteligence“ v karetní hře.

S netradičním zápočtovým úkolem se museli vyrovnat studenti prvního ročníku magisterské nastavby oboru Komunikační a informační systémy. Zápočet z tohoto předmětu si museli mezi sebou „vyhrát“ ve virtuálním prostředí, kdy za každého studenta hrál jeho vlastní program. Úkol pro zápočet byl naprogramovat aplikaci, která umí samostatně hrát známou karetní hru „Prší“. Tato aplikace byla propojena pomocí počítačové sítě k serverové aplikaci, která poskytovala vstupy – tedy rozdané karty, karty v balíku, vyložené karty na hromádce a zabezpečuje synchronizaci hry s ostatními aplikacemi – hráči. Studenti si navrhli jednotný komunikační protokol a následně každý samostatně programoval aplikaci, která simuluje hráče této hry a na základě přicházejících vstupů od serveru dokáže vyhodnocovat situaci, zvolit optimální strategii a zahrát další tah. Každý student si navrhl a naprogramoval vlastní algoritmus – tedy jakousi umělou inteligenci v programovacím jazyku C++. Za každého studenta hrál jeho vlastní program a průběh hry byl v reálném čase promítán na tabuli. Při šesti hráčích trvala jedna hra počítačovým programům sotva pár sekund a tak se hrálo na 300 her a počítaly se počty vítězství jednotlivých hráčů – programů. Studenti k tomuto úkolu při-

stoupili velmi zodpovědně, zdravě soutěživě a byli motivováni k samostatné tvůrčí práci.

Studentka rotná Nikola Hojgrová k tomu dodává: „Soutěživě a zábavně podání výuky programování je pro mě jednou z největších motivací k dalšímu studiu. Karetní hra „Prší“ mě velmi dobře připravila na složení závěrečné zkoušky. Rozpracování několika algoritmů a výběr nejvhodnější varianty bylo základním klíčem k úspěchu. Musela jsem uvažovat o všech možných směrech, kterými by se hra mohla vyvinout, reagovat na karty od předchozích hráčů a zvolit nejlepší strategii. Přemýšlela jsem, jestli prvním kritériem pro vyhození karty bude druh nebo barva. Rozhodovala jsem se, zda si nechávat sedmičky a dámy na konec nebo zaútočit na začátku a přimět protihráče nasbírat karty navíc. Napsání vhodného algoritmu mi zabralo několik týdnů a výsledek byl skvělý. Při závěrečné hře jsme se všichni moc bavili a byli jsme pochváleni za dobře odvedenou práci. V budoucnu by bylo zajímavé hru více rozpracovat a zařadit do ní i prvky kybernetické bezpečnosti. Rozdělit hráče na dva týmy - jeden tým by se snažil prolomit zabezpečení serveru a komunikačního protokolu a ovlivnit tak pravidla hry, a druhý tým by vytvářel bezpečnostní prvky proti kybernetickému útoku a podvádění.“

Závěrečné klání bylo velmi napínavé a výsledky velmi vyrovnané. Systémy, které musí autonomně zpracovávat informace, analyzovat je a zvolit správnou strategii, jsou součástí moderních systémů velení a řízení a principiálně se příliš neliší od vybraného úkolu řešení karetní hry. Nakonec cílený zápočet získali všichni studenti a získané znalosti a zkušenosti jim pomohly v absolvování praktické zkoušky v daném předmětu.

All Rounder 2016

dr. Alena Haragová
(AOS Liptovský Mikuláš)

Súťaživá atmosféra, snaha o víťazstvo, siahanie si až na dno síl ale i férové zápolenie, dobrá organizácia a vydarené počasie – tým sa vyznačoval jubilejný 10. ročník medzinárodnej športovej súťaže kadetov vysokých vojenských škôl, vojenských katedrií a profesionálnych vojakov s názvom „All Rounder“ (človek všestranný).

Súťaž, tak ako po minulé roky, organizovala Akadémia ozbrojených síl (AOS) gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši v dňoch 27.- 29. septembra 2016, a to v športovom areáli AOS, v Iľanovskej doline (Nízke Tatry) a v areáli vodného slalomu Ondreja Cibáka (rieka Váh).

Jubilejného 10. ročníka sa zúčastnili kadeti a profesionálni vojaci zo SRN, Českej republiky, Maďarska, Chorvátska a Slovenska. Celkom súťažilo 7 šesťčlenných družstiev vojakov. Títo si svoju kon-

díciu, silu, obratnosť a vytrvalosť preverili v 6 náročných disciplínach, ktoré do súťaže zakotvila Katedra telesnej výchovy a športu AOS. Prvou bola prekážková dráha, nasledovalo plávanie vo vojenskom ústroji - štafeta 6x50m voľným spôsobom, hod granátom na cieľ vzdialený 30m, strelba zo vzduchovej pušky stojmo (10 výstrelov na 10 metrov), beh na 6 km a splavovanie rieky Váh (rafting).

O výsledkoch rozhodovali výkony celého družstva, výsledný čas či body tvorili najmä jednotlivci, preto sila tímu záležala od sily jeho členov. Mnohé výsledky v súťaži boli veľmi tesné a takmer vyrovnané, čo vôbec neľahčovalo prácu rozhodcom súťaže. Rozhodcovský tím tvorili učitelia Katedry telesnej výchovy a športu AOS pod vedením Mgr. Jána Pápaya, PhD., ktorí „nikomu nič nedarovali“, ich stopky boli neúprosné.

Výsledky 10. roč. All Rounder:

1. miesto: Fakulta TVaŠ Karlovej univerzity Praha (ČR)
2. miesto: Akadémia ozbrojených síl Liptovský Mikuláš (SR)
3. miesto: Národná univerzita verejnej správy Budapešť (Maďarsko)
4. miesto: Univerzita obrany Brno (ČR)
5. miesto: VÚ 4650 Trenčín
6. miesto: Akadémia obrany Franja Tudjmana Zagreb (Chorvátsko)
7. miesto: Univerzita Helmuta Schmidta Hamburg (SRN)

Ocenenia družstiev na prvých troch miestach odovzdal prorektor pre vojenské veci AOS plk. Ing. Ľubomír Matta, plk. gšt. Ing. Milan Marek, zástupca rektora UO Brno a plk. Mgr. Petr Hanák, riaditeľ Centra telesnej výchovy a športu Univerzity obrany.

Hynek Kmoníček přednášel na Univerzitě obrany

Viktor Sliva

Další z řady významných osobností, které vystoupily s přednáškou na půdě Univerzity obrany, se v pondělí 26. září stal Hynek Kmoníček, ředitel Zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky a nastávající velvyslanec ve Spojených státech. Ve svém vystoupení se zabýval problematikou Islámského státu.

Hynek Kmoníček je absolventem Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích, angličtinu a arabštinu studoval na Univerzitě Karlově. Další vzdělání získal na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě, kde se věnoval studiu moderní historie Blízkého východu, hebrejštiny a arabštiny. Po působení na ministerstvu zahraničí odešel na velvyslanecké posty do Indie, Bangladéše, Nepálu, na Maledivy a konečně v letech 2010 – 13 do Austrálie. S přednáškovou činností má bohaté zkušenosti, před posluchače předstoupil na řadě univerzit a institucí nejen v ČR, ale i v USA, Indii, Izraeli a dalších zemích.

Pro vystoupení na Univerzitě obrany si Hynek Kmoníček připravil přednášku s názvem Co si opravdu myslí Islámský stát? Hlavní příčinu současného stavu v oblasti spravované tímto samozvaným

státním útvarem vidí v Sykes-Picotově dohodě z roku 1915, na jejímž základě došlo k nepřírozenému státnímu uspořádání arabské části někdejší Osmanské říše, přičemž nebyl dodržen slib evropských mocností o udělení samosprávy tamním Arabům za pomoc při jejím rozpadu. V této souvislosti Hynek Kmoníček mimo jiné připomněl, že vůbec první propagační video Islámského státu zachycovalo právě symbolickou likvidaci syrsko – irácké hranice. Budoucí ambasador ve Spojených státech také zmínil čelní představitele Islámského státu, jejich smýšlení a cestu k radikalizaci.

Ve druhé části vystoupení odpovídal Hynek Kmoníček na dotazy týkající se například postavení a role Kurdů v současném konfliktu, či situace v Turecku po nezdařeném pokusu o puč.

Spolupráce v rámci „NATO Defence Education Enhancement Programme“ u Ústavu ochrany proti ZHN úspěšně pokračuje

pplk. doc. Ing. Pavel Otríšal,
Ph.D., MBA

Foto: RNDr. Vladimír Obšel, CSc.

Ve dnech 19. až 23. září 2016 proběhla u Ústavu OPZHN ÚO další část bilaterálních pracovních jednání mezi řešiteli a spoluřešiteli Dílčího záměru pro rozvoj Ústavu OPZHN se zástupcem srbských ozbrojených sil, podplukovníkem doc. Ing. Radovanem Karkalićem, Ph.D. v rámci realizace spolupráce při naplňování programu DEEP (The Defence Education Enhancement Programme).

Úterní program by věnován prezentaci a detailní analýze změn v systému vzdělávání, které nastaly s realizací nových studijních programů SP 2014 a aspektům jejich prolnutí se stávajícími studijními programy. Byla diskutována rozdílnost cílových schopností absolventů chemické specializace v těchto rozdílných studijních programech, možné dopady na jejich kvalitu a důsledky těchto změn na potenciální zájemce o doktorské studijní programy. Dále byly formou prezentace představeny hlavní výsledky vědecké práce u ÚOP-ZHN ÚO zaměřené na zahraniční projekty a oblast oboru individuální a kolektivní ochrany dosažené za období od minulé návštěvy konané v květnu 2015 do současné doby.

V rámci praktické činnosti realizované v laboratoři individuální a kolektivní ochrany ÚOPZHN ÚO byla předvedena ukázka nového experimentálního vybavení a zařízení určeného ke studiu vybraných charakteristik konstrukčních materiálů prostředků individuální ochrany, ke kterým byly v období let 2015-2016 vydány certifikované metodiky. S jejich využitím byly provedeny ukázky praktických měření vybraných charakteristik konstrukčních materiálů se zaměřením na materiály vyrobené na bázi adsorpčních textilií po jejich kontaminaci vybranými toxickými látkami. Na základě získaných výsledků byly diskutovány možnosti zavedení příslušných metod a metodik do prostředí

srbské armády a zahájeny diskuse nad možnými přístupy k testování a porovnání získaných experimentálních dat.

V rámci ukázek vybraných výrobních kapacit České republiky zaměřených na výrobní portfolio vztahující se k předemné problematice při jednání v rámci NATO DEEP byly zorganizovány návštěvy dvou výrobních společností ve Svítavách. Ve společnosti Fibertex Nonwovens byly prezentovány výrobní program společnosti, ukázka výrobních prostorů, technologií a provozů. Po této ukázce byl podplukovník Karkalić seznámen s laboratoří pro operativní testování odolnosti netkaných adsorpčních textilií. V závěru společného jednání byly představeny výrobní kapacity společnosti TRAYAL v srbském Kruševaci, která je zaměřena na podobný výrobní program, avšak se zaměřením na výhradně vojenské technologie. Následně byla realizována ukázka výrobních prostorů, výrobních technologií a provozů ve společnosti Nanomembrane. I zde byla diskutována možnost rozšíření používaných technologií do oblasti vojenských aplikací nanotechnologií a plasmových technologií v individuální protichemické ochraně.

V rámci realizace možností navázání vzájemné vědecké spolupráce na úrovni NATO byla provedena prezentace a ukázka možností Joint CBRN Defence Centre of Excellence a diskutována současná a další možná spolupráce mezi zainteresovanými institucemi. Vzhledem k tomu, že Srbsko není členem NATO, byly prezentované informace pro zástupce ozbrojených sil zcela nové a byly podrobeny velmi zajímavé a poměrně rozsáhlé diskusi.

Velmi důležitou součástí jednání byla diskuse o možnosti spolupráce na vytvoření a případně i podání návrhu společného vědeckého projektu, například v rámci NATO Science for Peace and Security, s nímž má Ústav OPZHN ÚO bohaté zkušenosti. V rámci těchto úvah byly diskutovány potenciální role týkající se odpovědnosti za vedení projektu a rámcově vymezen rozsah spolupracujících jednotlivců a organizací.

Na závěr jednání se obě strany ujistily o přínosu setkání, byla potvrzena ochota k další spolupráci a k jejímu možnému rozvoji. Poté byly písemně zpracovány, diskutovány a odladěny výstupy z proběhlého jednání a dohodnuty požadavky na zainteresované instituce (jednotlivce) k rozvoji další vzájemné vědecké a pedagogické spolupráce.

Cvičení Tobruq Legacy

pplk. Ing. Jan Farlík, Ph.D.

Ve dnech 19. – 30. září 2016 se ve slovenském vojenském výcvikovém prostoru Lešť nedaleko města Zvolen konalo mezinárodní cvičení pozemní protivzdušné obrany s názvem Tobruq Legacy 2016, jehož se jako aktivní členové mezinárodního hodnotitelského týmu účastnili i příslušníci Univerzity obrany – pplk. Ing. Jan Farlík, Ph.D. a kpt. Ing. Josef Časar, Ph.D.

System 2K12 KUB M3 CZ – odpalovací zařízení s imitačním zařízením (žlutě)

Historie cvičení Tobruq Legacy začala v loňském roce prvním cvičením tohoto druhu v novodobých dějinách severoatlantické aliance, Tobruq Legacy 2015, a to v České republice. Původně pět účastnických států v roce 2015 – Česká republika, Slovensko, USA, Maďarsko a Litva se letos rozrostlo o další tři účastníky, a to Lotyšsko, Slovinsko a Polsko. Během téměř čtrnácti dnů cvičilo více než 1100 vojáků pozemní PVO především úlohy spojené s problematikou interoperability a společného nasazení v rámci bojových sestav protiletadlových raketových vojsk. Tento úkol plný výzev byl specifický především proto, že každá z účastnických se armád disponuje nejen svými národními systémy velení a řízení, ale i odlišnými zbraňovými systémy. Propojit tak všechny komunikační prvky způsobem, který zabezpečí bezproblémové pronikání jak rozpoznávaného obrazu o vzdušné situaci (tzv. RAP), ale i povelů k palbě, bylo velmi náročné. Praxe ale ukázala, že účastníci se prostředky pozemní PVO tuto výzvu úspěšně naplnily. V reálné bojové činnosti by to znamenalo úspěšnou obranu svěřeného území před vzdušným protivníkem, disponujícím bitevními vrtulníky i nadzvukovými letouny.

UH-60 Black Hawk s členem palubního personálu

Během cvičení působil také výše zmíněný hodnotitelský tým, jehož úkolem bylo hodnotit výkony jednotlivých operačních středisek a jim podřízených palebných jednotek podle pravidel TACEVAL (alianční systém hodnocení jed-

notek vzdušných sil). Tým ve složení 23 hodnotitelů pokrýval svým hodnocením veškeré aspekty cvičení od kvality spojení přes schopnost jednotlivých velitelů velet a řídit své jednotky až po schopnosti vyrovnat se s následky bojové činnosti.

K podehrání různých scénářů byly mimo jiné k dispozici součinnostní síly a prostředky vzdušných sil států aliance, např. vrtulníky UH-60 Black Hawk (USA), letouny L-39 (Slovensko), L-159 (ČR), Mig-29 (Slovensko), Jas-39 (Maďarsko) a další. Letecké úderů zmiňovaných vrtulníků a letounů pak odrážely prostředky pozemní PVO – Patriot (USA), S-300 (Slovensko), 2K12 KUB (ČR, Slovensko, Maďarsko), Avenger (USA), Stinger (Litva), Igla (Slovinsko), RBS-70 (ČR, Lotyšsko), Mistral (Maďarsko) a Grom (Polsko). Vytvořené uskupení pozemní PVO by bylo schopno palbou pokrýt území 150x150 km, během cvičení se však činnost omezila pouze na výcvikový prostor Lešť o rozloze 10x20km. Díky své velikosti musel být celý kontingent rozdělen na tři operační střediska pozemní PVO (tzv. GOC – Ground Ops Center) pod velením jednoho nadřazeného střediska (tzv. AMDOC – Air Missile Defence Ops Center). Z uvedené struktury je patrné, že zabezpečit toto uskupení po stránce velení, spojení, ale třeba i logisticky byl úkol opravdu náročný, alianční jednotky jej však zvládly na výtečnou.

Druhý ročník mezinárodního cvičení Tobruq Legacy (název byl zvolen jako pocta 200. čs. lehkého protiletadlového pluku, bránícího spojenecká vojska během 2. sv. války u přístavu Tobruq) tak potvrdil, že cvičení tohoto druhu a rozsahu má velký význam při budování obranných schopností aliance a účastníci se státy potvrdily zájem participovat i v dalších letech. Příští rok převezmou pomyslnou štafetu Američané, kteří budou zaštiťovat cvičení Tobruq Legacy 2017 na území Německa.

Odešla legenda oboru leteckých vrtulí

Ing. Richard Vysoký, PhD.

Dne 26. srpna 2016 zemřel ve věku 90 let jistě největší odborník na letecké vrtule v České republice a jeden z prvních absolventů Vojenské technické akademie v Brně. Nebyl jím nikdo jiný než nesmírně pracovitý, dobrosrdečný a technicky mimořádně talentovaný Ing. Zdeněk Huječek, CSc.

Zdeněk Huječek se narodil 13. srpna 1926 v jihomoravském městě Bučovice. Zde vychodil obecnou školu a reálné gymnázium s vyznamenáním. Již od mládí projevoval technické sklony, zájem o přírodní vědy a vážnou hudbu. Jako mladík se věnoval modelářství a plachtařině, letectví se stalo jeho doživotní láskou.

Koncem druhé světové války byl totálně nasazen jako pomocný dělník u firmy DEAG. Na podzim 1945 byl přijat na Vysokou školu technickou v Brně na specializaci motorová vozidla a letectví. Zde absolvoval první státní zkoušku v únoru 1948. Na jaře téhož roku se přihlásil na Vojenskou inženýrskou akademii (VAI), jelikož se zde vyučovala letecká specializace. V roce 1951 absolvoval druhou státní zkoušku na ČVUT v Praze a byl vyřazen dne 8. května jako nadporučík na nově vznikající Vojenskou technickou akademii (VTA) v Brně. Postupně dosáhl hodnosti kapitána.

Poté nastoupil do Vojenského leteckého ústavu v pražských Letňanech. Zde se díky svému nadání a nadšení stal vedoucím oddělení regulace otáček vrtulí. Od roku 1954 po dobu 6 let pracoval na pozici vedoucího odboru leteckých vrtulí ve Výzkumném a zkušebním leteckém ústavu. V roce 1958 byl přijat při zaměstnání do aspirantury ve specializaci letecké vrtule a rotory vrtulníků na Vojenskou technickou akademii Antonína Zápotockého-

ho (VTA AZ) v Brně. V roce 1960 mu bylo umožněno odejít z vedoucích funkcí, aby se mohl více věnovat tvůrčí práci a náročněmu studiu, stal se z něj samostatný výzkumný pracovník. V roce 1964 ukončil svoji vědeckou aspiranturu úspěšnou obhajobou disertační práce na téma Výběr vrtule pro daný motor a letadlo pomocí aerodynamických, hlukových a frekvenčních charakteristik rodní vrtulí. V letech 1957 až 1964 externě přednášel předmět konstrukce leteckých vrtulí na Vojenské technické akademii Antonína Zápotockého v Brně. Zde také s kolegou doc. Jiřím Švédou napsal skripta Teorie a konstrukce vrtulí.

Ve výzkumném ústavu se zpočátku věnoval vývoji leteckých vrtulí pro pístové motory, nosným listům pro vrtulníky HC-2 a HC-3 a stavbě rotorové věže, na které se tyto listy zkoušely. Ve spolupráci s ostatními kolegy řešil dynamické problémy na vyvíjeném jednoproudovém motoru M-701 pro cvičný letoun L-29 Delphin a později na turbovrtulovém motoru M-601 pro dopravní a transportní letoun L-410 Turbolet z Letu Kunovice.

V experimentální dynamice se plně projevil jeho tvůrčí génius, stal se autorem řady patentů, mezi kterými lze zmínit zkušební zařízení CHD (Cach, Huječek, Doležal). Toto zařízení sloužilo k buzení olopatkovaných disků stlačeným vzduchem, zejména při vývoji oběžného kola

radiálního kompresoru M-601.

Z přehledu jeho pracovní činnosti je potřeba připomenout aerodynamické, dynamické a pevnostní výpočty vrtulí, dále studie automatické regulace vrtule, rovněž experimentální výzkum dynamiky vrtule a elastického systému vrtule-motor. Nesmíme zapomenout ani na aerodynamické a dynamické měření vrtulí, vývojové zkušebnictví.

V roce 1976 se ujal znovuvybudování zkušebny vrtulí ve VZLÚ. Díky tomuto počínu došlo k vytvoření řady úspěšných konstrukcí vrtulí s logem tohoto ústavu. Spolupracoval také při vývoji vrtulí se společností AVIA, později Avia Propellers.

V letech 1977 až 1987 externě přednášel aerodynamiku, dynamiku, pevnost a konstrukci vrtulí na Vojenské akademii Antonína Zápotockého (VAAZ) v Brně. Zde rovněž vědecky spolupracoval s prof. Karolem Filakovským, prof. Jánem Kamenickým a doc. Daliborem Rozehnalem, kteří se s ním přišli rozloučit na jeho poslední cestě v pražských Strašnicích.

Po odchodu do důchodu pomohl vybudovat ve firmě Woodcomp Propellers v Odolené Vodě řadu unikátních zkušebních zařízení pro vrtule, které představují ve světě žádaný obchodní artikl. I v pokročilém věku byl jeho intelekt stále vysoký, pracoval na dalších úkolech. Postavil několik varhanních portativů a větrnou turbínu, napsal skriptum Vrtule a působil jako oponent a konzultant disertačních prací.

Ing. Zdeněk Huječek, CSc., byl člověkem mimořádných kvalit a Univerzita obrany v Brně jako nástupkyně Vojenské akademie, kterou vystudoval a kde přednášel, může být na takovéto své absolventy a pracovníky patřičně hrdá. České letectví tímto ztrácí vzácného odborníka v oblasti vrtulí.

Večer mezi ještěry

Mgr. Iva Taušová

Foto: Miroslava Jandlová

Ve čtvrtek 27. 10. 2016 se uskutečnila další z méně obvyklých aktivit organizovaných pro děti zaměstnanců Univerzity obrany. Členové ZV ZO ČMOSA na Univerzitě obrany připravili výlet do vyškovského Dinoparku, který nabízel netradiční pohled na druhohorní veličany. Tyto obrovské pohyblivé se a zvuky vydávající příšery budí respekt samy o sobě, natož večer. Pro některé z nás je jít večer do lesa pěknou zkouškou odvahy, ale co teprve, když v tom lese na každém kroku potkáváte dinosaury, brontosauy, tyranosauy a kdoví jaké ještě saury.

Někteří účastníci zahájili prohlídku zhlédnutím 3D kina s prezentací části naší prehistorie, další skupinka si tuto prezentaci nechala až po putování mezi osvětlenými prehistorickými obludami

v poměrně rozlehlém přírodním areálu. Pohyby a reprodukováné zvuky některých vystavovaných prehistorických zvířat umocňovaly společně s příšeřím už tak velmi zvláštní atmosféru. Většina dospěláků se pevně držela za ruce svých dětí, aby tu hrůzu vydrželi. Ti odvážnější se dokonce projeli na tzv. dinobiku v korunách stromů. Za svoji statečnost byli odměněni nevšedním zážitkem pozorovat speciálně nasvícené scény z bezpečné vzdálenosti.

Součástí prohlídky byl i volný vstup do místní hvězdárny. Přítomní hvězdáři sice velmi ochotně malým skupinkám návštěvníků předávali své vědomosti o hvězdné obloze, zážitek však byl mírně snížen nemožností pozorovat hvězdy pravým hvězdářským dalekohledem. Právě totiž probíhalo pozorování a měření, které nebylo možné přerušit. I tak ale byl pohled na nádhernou jasnou oblohu plnou hvězd ohromující.

Pojmy z nového občanského zákoníku XII

Mgr. Miloslav Havlín, Ph.D.

Dalším pojmem, který se po více jak šesti desetiletích opět dostává v aktivní podobě do našeho právního řádu, je pojem právo stavby. Právo stavby totiž představuje logickou reakci na obnovení již dříve zmíněné zásady v novém občanském zákoníku, že povrch ustupuje půdě, nebo jinak řečeno, že stavba se stává součástí pozemku. V důsledku návratu institutu práva stavby tak dochází k rozšíření okruhu možných právních titulů ke zřízení stavby na cizím pozemku.

Od počátku roku 2014 obecně platí, že stavebník by měl stavět na vlastním pozemku, nicméně skrze právo stavby lze tento princip prolomit a postavit si a po určitou dobu také vlastnit stavbu na cizím pozemku, pokud s tím vlastník tohoto pozemku souhlasí. Vůbec není podstatné, zda stavba bude postavena na povrchu (např. provozovna) či pod povrchem (např. vinný sklípek) daného pozemku; zákon však ani nevylučuje převzetí již stávající stavby, kterou stavebník následně rekonstruuje nebo modernizuje. Právo stavby může být rovněž zřízeno tak, že se vztahuje i na pozemek, kterého sice není pro stavbu zapotřebí, ale slouží k jejímu lepšímu užívání. Naproti tomu nelze právo stavby zřídit k pozemku, na kterém vážně právo přičítá se účelu stavby, a pokud je pozemek zatížen zástavním právem, může být k němu právo stavby zřízeno jen se souhlasem zástavního věřitele.

Právo stavby náleží mezi věcná práva k věcem cizím a samo o sobě tak představuje nemovitou nehmotnou věc, jež je předmětem vlastnického práva a lze s ním volně disponovat – převádět nebo zatěžovat, může se také stát předmětem pozůstalosti. Vlastník práva stavby tedy může právo stavby prodat, darovat, pronajmout, dát do zástavy či k němu zřídit služebnost. Se stavbou, kterou staveb-

ník postaví nebo převezme od vlastníka pozemku, nelze samostatně nakládat, neboť tato není samostatnou věcí, ale je vždy součástí pouze práva stavby.

Existence práva stavby se zapisuje do katastru nemovitostí, aby každý měl právo zjistit, zda určitý pozemek je tímto právem zatížen a komu právo stavby svědčí.

Právo stavby lze nabýt smlouvou, vdržením nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci. Nejčastějším nabývacím titulem samozřejmě bude smlouva, ve které je vhodné upravit, co bude moci stavebník postavit, jaká budou jeho další práva k pozemku, zda bude muset stavbu provést do určité doby, jaká budou pravidla pro údržbu stavby či jak se smluvní strany vypořádají po zániku práva stavby. Samozřejmě tím nejdůležitějším ujednáním bude úprava odměny za zřízení práva stavby, respektive dohoda na tom, že právo stavby se zřizuje bezúplatně. Pokud dojde ke zřízení práva stavby za úplatu, ta může být jednorázová nebo mít formu opakovaných dávek, které se v tomto případě v souhrnu označují jako stavební plat.

Jestliže si vlastník pozemku a stavebník nesjednájí něco jiného, tak platí, že po zániku práva stavby zůstane stavba zachována a stane se součástí pozemku, čili případně do vlastnictví vlastníka pozemku. Pro tyto případy pak občanský zákoník stanoví, že vlastník pozemku musí poskytnout stavebníkovi náhradu ve výši poloviny hodnoty stavby v době zániku práva stavby. Ale nic nebrání tomu, aby se smluvní strany dohodly i jinak, např. na jiné výši náhrady nebo na povinnosti stavebníka stavbu po zániku práva stavby odstranit.

Využití práva stavby se nabízí především v případech, kdy životnost realizované stavby je omezena např. z důvodu použité technologie, nebo když vlastník pozemku nechce či nemůže stavbu realizovat a zároveň pozemek nechce prodat, poněvadž zajistí relativně stabilní vymezení vzájemných vztahů mezi odlišnými vlastníky pozemku a stavby.

Plukovník Stehlík: Komunisté chtěli terorem zničit lásku sedláků k půdě

Kristián Chalupa

Počátkem 50. let zahájili komunisté represemi a různými formami šikany doslova válku proti soukromým zemědělcům a vůbec proti neposlušnému venkovu. Plukovník a vojenský historik Eduard Stehlík během nedávného slavnostního otevření pamětní síně popravenému knězi Janu Bulovi v Lukově na Třebíčsku označil tyto aktivity tehdejší totalitní moci za snahu zničit dlouholetou lásku selského stavu k půdě.

Teror a masové vyhánění rolníků z jejich statků

Program združstevňování zemědělské výroby byl vyhlášen na IX. sjezdu KSČ v květnu 1949, jemuž 23. února téhož roku předcházelo přijetí Zákona o JZD. Jeho cílem bylo učinit ze svobodných rolníků státní zaměstnance a v rámci likvidace selského stavu je připravit o vlastnictví půdy.

V souvislosti s následujícími represemi bylo podle dostupných pramenů do konce roku 1953 jen v Čechách v rámci Akce kulak vysídleno 1629 rodin. Kolektivizace zemědělství v Československu ale zákonitě narazila na odpor rolníků. Na různých místech republiky pak vznikaly skupiny, které pomocí letáků, ale i jinými způsoby zahájily svůj odpor proti tzv. kolektivizaci. Odpovědí totalitního režimu bylo další zesílení teroru. Jedním z drastických případů tohoto teroru je právě případ z Babic na Třebíčsku, který skončil odsouzením celkem 107 osob v patnácti procesech. Absolutní trest byl vynesen v jedenácti případech, dále byly uděleny čtyři tresty doživotního vězení a další tresty v úhrně době 1429 let odnětí svobody.

Mezi popravenými byl i kněz Jan Bula z Lukova na Třebíčsku, kde v sobotu 10. září proběhlo zmíněné otevření pamě-

tní síně, která připomíná kněze, jenž byl po nelidském mučení a vykonstruovaném procesu popraven v době svých nedožitých dvaatřiceti let. Jeho hlavním proviněním bylo to, že se osobně znal s Ladislavem Malým, který večer 25. února 1951 navštívil Jana Bula na faře. Bývalý spolužák z gymnázia Malý, který se vydával za agenta americké tajné služby, vyprávěl knězi smyšlenou historku o vysvození pražského arcibiskupa Josefa Berana. Toho měl podle svých slov po osvobození z internace převést přes hranice do svobodného světa. Po určitém váhání Jan Bula spolužáka Malého vyběhl, aby opustil kraj, a odmítl s ním spolupracovat.

StB již delší dobu sledovala Třebíčsko a po jedné z ozbrojených akcí Ladislava Malého zahájila zatýkání. Tak byl 30. dubna 1951 zatčen i Jan Bula a ihned byly zahájeny tvrdé výslechy. Když 2. července 1951 došlo v nedalekých Babicích k vraždě tří funkcionářů MNV, bylo nutno rychle označit pachatele vraždy a exemplárně potrestat osoby, které jsou režimu nepohodlné. Politický sekretariát ÚV KSČ pak rozhodl, kdo bude odsouzen k smrti. Proces se „skupinou Bula a spol.“ proběhl ve dnech 13. až 15. listopadu v Třebíči. Jan Bula vypovídal převážně podle naučeného scénáře o své „protistátní činnosti“ a byl odsouzen pro zločin velezrady k trestu smrti.

Publicista Luděk Navara zdůrazňuje, že se kněz ve své výpovědi odchyloval od předepsaného scénáře a nikoho „neshodil“. Hlavní provinění mladého kněze spočívalo tedy kromě jeho mimořádné oblíbenosti v tom, že se znal s nedůvěryhodným dobrodruhem Ladislavem Malým. V době vraždy funkcionářů v Babicích byl již Bula dva měsíce ve vazbě.

Při výslechu přišel kněz o všechny přední zuby

Slavnosti v Lukově se zúčastnilo několik stovek lidí. Mši svatou za oběti komunistického totalitního režimu sloužil generální vikář brněnské diecéze Jiří Mikulášek. Pamětní síň vznikla v opravené budově fary v Lukově.

Jan Bula se narodil 24. června 1920. Zatčen byl v době, kdy byl farářem v Rokytnici nad Rokytinou. Na popravišti v Jihlavě byl katem oběšen ráno 20. května 1952. Mezi popravenými v babické kauze byl rovněž babický farář Václav Drbola. Brněnské biskupství usiluje o blahověnění obou duchovních. V pamětní síni je nyní instalovaná výstava, věnovaná knězi Bulovi s názvem Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo. Na osmi panelech ji dopl-

ňuje expozice Vyhnanci, která je věnována sedlákům násilně vystěhovaným v 50. letech minulého století z Lukova a sousedních Vícenic.

Vzpomínkové akce v Lukově se rovněž zúčastnili Luděk Navara a Miroslav Kasáček, autoři knihy *A přece budu blízko* s podtitulem *Život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Oba jmenovaní publicisté, kteří jsou také autory společně napsané knihy *Mlynáři od Babic*, založili před osmi lety občanské sdružení *Paměť*. Kasáčková manželka Marie je neteří komunisty popraveného Jaroslava Melkuse

„Po vydání knihy *Mlynáři od Babic* se téma samo nabízelo. Příběhem procházely osudy popravených. Rozhodli jsme se proto blíže podívat na jejich osudy,“ říká jeden z autorů, Luděk Navara. Zmiňuje přitom také aktivity sdružení *Paměť*, k nimž patří i besedy na základních či středních školách. Na dvou fotografiích Jana Buly, které jsou v knize *A přece budu blízko*, dokumentuje Navara, jakému mučení byl kněz po svém zatčení vystaven. První snímek zachycuje duchovního ještě před zatčením, na druhé fotografii je již podobizna ztýraného vězně po absolvování brutálních výslechů. Ze svědectví jeho maminky a sestry, které zatčeného směly navštívit brzy po jeho převozu z vazební cely do budovy věznice, vyplývá, v jakém byl Jan stavu. Obě ženy mu dovezly řízky. Bula sestru poprosil, aby mu řízky nakrájela, protože mu vepředu nezbyl již ani jeden zub.

Gabčíka i Bulu si musíme stále připomínat

Velmi výstižně se k babickému případu a vůbec teroru proti sedlákům v 50. letech vyslovil během slavnosti v Lukově plukovník Eduard Stehlík, který zdůraznil, že totalitní režim vraždil nevinné, rozvrátil rodiny, rozvrátil vztahy mezi lidmi, zničil dlouholetou lásku selského stavu k půdě a k tomu, kde žil. Stehlík na vzpomínkové slavnosti rovněž připomněl, že Jan Bula měl vzhledem k datu svého narození za patrona Jana Křtitele. O sedm let dříve, rovněž 24. června, se narodil Jan Kubiš. „I on byl členem Orla, i on chápal věci nadčasově, uvědomoval si, že člověk nemůže myslet jen sám na sebe a pokud přijde čas, je potřeba být připraven k sebeobětování,“ uvedl Stehlík. Dodal, že oba padli v boji proti jiné totalitě a každý z těchto dvou mužů udělal pro tuto zemi tolik, že si jejich jména musíme stále připomínat.

S mimořádně tragickým případem komunisty zavražděného Jana Buly je dobře obeznámen také dlouholetý poslanec za KDU-ČSL a pozdější velvyslanec v Bělorusku Jiří Karas, který rovněž pochází z Třebíčska. „Jsem velmi šťasten, že jsem se dožil doby, kdy Jan Bula má naději na svatořečení.“ Dodal, že za totalitu pracoval v Římově, kde popraveného kněze lidé měli rádi, vážili si ho.

Miroslav Kasáček ze sdružení *Paměť*

Klement Gottwald neměl na dělnici Jabůrkovou čas

Po vynesení rozsudku smrti nad mladým knězem požádalo o milost tehdejšího prezidenta republiky Klementa Gottwalda několik lidí. Kromě blízkých příbuzných duchovního Buly to byla také Libuše Jabůrková z Markvartic u Třebíče. Spisovatel Luděk Navara zdůrazňuje, že jmenovaná pracovala v té době jako dělnice a jela o milost prosit do Prahy přímo prvního „dělnického prezidenta“. Jabůrková chtěla týden po vynesení absolutního trestu prezidentu Gottwaldovi osobně vysvětlit, že Jan Bula je oblíbený právě také mezi dělníky. Litovala rovněž Bulovu starou matku, o kterou se kněz staral. Cesta dělnice Jabůrkové do hlavního města za dělnickým prezidentem byla ale zbytečná. „Pan prezident vás nemůže osobně přijmout,“ zněla odpověď úředníka prezidentské kanceláře. Klement Gottwald neměl přece čas řešit případ jakéhosi kněze nepřátelsky zaměřeného vůči socialismu.

Po Stalinově a Gottwaldově smrti v březnu 1953 došlo k dočasnému uvolnění represí vůči soukromým zemědělcům. V té době panovala totiž určitá nejistota mezi československými komunisty kvůli mocenskému boji v Sovětském svazu. Od roku 1955 se ale režim znovu plně zakativizoval, aby zabránil začínajícímu rozpadu Jednotných zemědělských družstev.

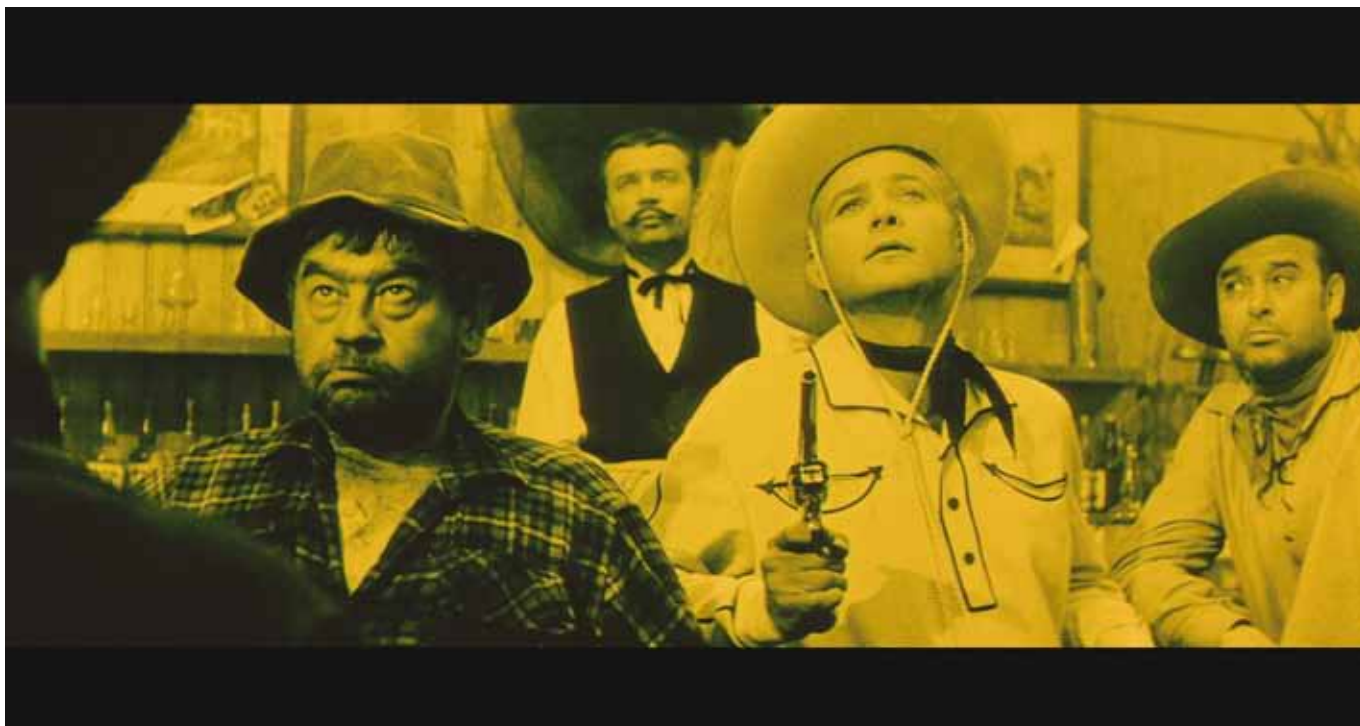

Brněnská kulturní scéna

Vít Pospíšil

Janáčkovovo divadlo 10. prosince uvede v premiéře Dvořákovu operu Čert a Káča. Po stránce libreta jde po Rusalce o druhou nejlepší operu skladatele. Předlohou byla česká lidová pohádka, literárně zpracovaná Boženou Němcovou, upravená do vtipné podoby libretem Adolfa Weniga. Libretista, učitel pocházející z chudých poměrů, vydal třináct knih pověstí, ilustrovaných osobnostmi jako Mikoláš Aleš, V. H. Brunner a také autorův bratr Josef Wenig, ceněný divadelní a filmový výtvarník. Antonín Dvořák psal operu v roce 1896 po návratu z USA. Jeho působení v Americe bylo dle dobových svědectví triumfální cestou tvůrce budoucí americké hudby. I když byl Dvořákův pobyt zkrácen hospodářskou krizí roku 1893, hudebník dostal očekávání nejen Novosvětskou symfonií. Byl prvním skladatelem, který se soustavně zabýval indiánskou a hlavně černošskou hudbou, jež o půlstoletí později byla zdrojem jazzu - symbolu Ameriky. Podobný Dvořákův přístup lze najít i v Čertovi a Káče. Textu se držel po stránce deklamace a některé jeho krátké deklamované hudební motivy předcházely opery Leoše Janáčka. V případě brněnské premiéry nelze pochybovat o citlivé režii Jiřího Heřmana a poučeném hudebním nastudování dirigenta Jakuba Kleckera.

Městské divadlo Brno na Hudební scéně po říjnové premiéře v listopadu reprizuje v blocích představení Limonádový Joe, jehož dramatickou předlohu vytvořil spisovatel, kreslíř, filmový scenárista a režisér Jiří Brdečka. Seriál jeho povídek o ideálním westmanovi - Limonádovém Joeovi publikovaný v časopisu Ahoj na neděli z let 1939-1940 se proměnil v roce 1944 ve školní divadelní hru divadla Větrník, kde měla veleúspěšných 99 repríz. O dvacet let později, v roce 1964 westernovou parodii převedl do muzikálové podoby na filmový pás Oldřich Lipský s melodiemi Jana Rychlíka a Vlastimila Hály. Režii muzikálu v Městském divadle má zkušený Petr Gazdík. Jeho pojetí je možné porovnat s pojetím Vlastimila Pešky v současné inscenaci Divadla Radost.

Muzeum města Brna na Špilberku uvádí do 31. 12. výstavu nazvanou Půlstoletí s Cimrmanem. Nebudeme prozrazovat vystavené artefakty ze života univerzálního génia objeveného v 60. letech 20. století zakladateli stejnojmenného pražského divadla. Objev se rovněž ukázal jako geniální marketingový tah a Cimrman byl podle autorů v minulosti všude, dokonce i na Špilberku, kde působil jako dozorce vychovávající vězně k mravnosti.

Moravské zemské muzeum v Ústavu šlechticů prezentuje do 29. 1. 2017 výstavu nazvanou Poklady barbarů s tématem doby stěhování národů. Podnětem k tehdejší etnickým přesunům se stalo rozšiřování pouště na místě asijských pastvin. Kočovníci směřující na západ před sebou tlačili místní etnika. Mezitím po začátku letopočtu u nás vystřídali Kelty Germáni, aby později uvolnili prostor Slovanům. Kočovnické vlny zanikly, ale národy zůstaly. Tehdejší lidé měli primitivní keramiku, zato dokonalé zbraně. Na analýze jejich kvality se v minulosti podíleli i pedagogové Vojenské akademie. Byla to doba bojů. Germáni si podmanili Řím a Slované později útočili až ke Konstantinopoli, hlavnímu městu tehdejší evropské velmoci Byzance - dnes Istanbulu. Byzantská armáda armádu Slovanů pouze sledovala a neodvážila se zaútočit. Slované dobývali pevnosti, zapalovali jejich střechy prostřednictvím ptáků s podvěšenou zapálenou hořlavinou a nasazovali bojové plavce - potápěče, dýchající stéblem rákosy. Byzanc i Řím útočníky raději upláceli drahými kovy a luxusními výrobky, jež jsou k vidění na výstavě. Je zde i honosná výbava Germána kmene Herulů, patrně vysokého náčelníka tehdejší evropské vojenské velmoci - Attilovy říše. Měl kvalitní zbraně, zdobené nejen zlatem, ale i drahými kameny z lokalit od Íránu po Český ráj. Byl pochován na strategickém místě pod kótou Výhon nad Blučinou a podle dobových představ tak prostor ze záhrobí ovládal. Měl stejný výhled jako účastníci cvičení Dobré sousedství, kterého se na Výhonu pravidelně účastní příslušníci ÚO a vysokých vojenských škol Slovenska a Rakouska.

Kapitoly z vojenské historie Brna

Kasárna Šumavská

štrap. Bc. Libor Pliešovský

V Brně, významném posádkovém městě habsburské monarchie, byli vojáci až do druhé poloviny 19. století ubytováni přímo v historickém centru. Kromě pevnosti Špilberk to byla především tzv. Staroměstská a Novoměstská kasárna, rozkládající se tehdy mezi dnešními ulicemi Besední, Veselou a Panenskou. Dále k vojenským účelům sloužil z rozhodnutí císaře Josefa II. i původní jezuitský klášter, na jehož místě se nyní rozkládají tři domovní bloky mezi ulicemi Kozí, Jezuitská, Dvořákova.

Foto je z roku 1900

Staré vojenské cvičiště se v Brně nacházelo na konci ulice Veveří a další společná cvičiště pro jízdu a pěchotu pak dále v Králově Poli se střelnicí rozkládající se směrem k dnešnímu sídlišti Lesná. Proto se výstavba vojenských budov rozrůstala právě tímto směrem. První z nich, jež svému účelu slouží až do našich dnů, je výstrojný sklad lidově označovaný jako „Mudurdepo“. První návrh na jeho zřízení byl podán ke schválení jako „Allerunterthaningster Vortrag No 304“ – „Nejponíženější návrh s číslem 304“ a nese datum 18. 3. 1864. Podání obsahuje návrh zrušit Hlavní zásobovací komisi ve Stokeravě u Vídně a zřídit v Brně „Militär-Monturs-Haupt-Etablissement des Reiches“. Vojenský výstrojný sklad byl dostavěn v roce 1869, důvodem založení bylo zavedení všeobecné branné povinnosti v rakouské monarchii.

Na místě dnešních kasáren Šumavská bývalo vojenské cvičiště, vojenská zástavba byla realizována především podél dnešní ulice Štefánikova. Kasárna byla dokončena v roce 1904 a určena byla pro pěší pluk č. 8 (Infanterieregiment Nr. 8, zkráceně také IR 8). I když do kasáren byl jako první jednotka umístěn náhradní praporek pěšího pluku arcivévody Karla č. 3, abychom byli přesní.

Pojďme se tedy podívat na samotná kasárna. První postavenou budovou byla budova č. 1. (přesně v roce 1902), která sloužila jako sídlo štábu pluku a bylo

zde také sídlo vojenského stavebního ředitelství. Kasárna nesla název Kaiser Franz Josef Kaserne a stála na Radeckého ulici č. 4 (Radetzkygasse Nr. 4), později se ulice jmenovala U skladiště a až později Šumavská. Až do současnosti slouží svému účelu budova, v níž je dnes umístěn Klub UO. Objekt byl původně nazván jako Důstojnický pavilon – kasino, oficiéřskasino. Před budovou směrem k dnešnímu nástupišti a budově č. 1, byl zřízen parčík. Není bez zajímavosti, že v prostorách dnešního Klubu UO sídlil v roce 1960 motocyklový oddíl DUKLA Brno. Reprezentovali ho např. František Mrázek, Zdeněk Sichra, Ing. Jiří Rosický, Emanuel Clearier a bratři Sklenářové. Za zmínku jistě stojí do dnešních dnů dochovaný původní plot na ulici

Tábor- Chodská a také i původní víka kanalizace. V době ukončení výstavby stály budovy kasáren na samém okraji města Brna a dál již byla jen pole a louky.

Pohlednice asi z roku 1914